

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENECEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Tržišče svetovne politike

Svetovna vojna ni uresničila napovedi boljše viških prerokov, ki so trdno pričakovali konec kapitalizma in vesoljno socialno revolucijo. Povzročila pa je dalekosežno spremembo z ozirom na mednarodno politično in gospodarsko ravnotežje. Evropska diplomacija je bila vezana na stoletna konservativna izročila in se je po vojni naenkrat znašla v popolnoma novih razmerah, ki so ji naložile poprej neznane težke naloge.

Dosedanji mednarodni ustroj, kojega hrbtnico je tvoril tako imenovani princip »evropskega ravnotežja«, je izgubil svoj pomen in dobil nadomestilo v principu »svetovnega ravnotežja« američanskega izvora. Težišče mednarodnega gospodarskega in političnega življenja se je premaknilo v novi svet, katerega je med svetovno vojno poplavlila zlata povenjen.

Nekoč je tvorilo Sredozemsko morje življenjsko središče grško-rimske Evrope. V novejši dobi je dobilo to važno vlogo obrežje Atlantskega oceana. Danes stoji v ospredju novega zgodovinskega razvoja Tih ocean. Tu se križajo interesi novih političnih činiteljev: Južne Amerike, ki vstopa v svetovno politiko sicer manj enotno organizirana kot severna, pa vendar kot ena moralna enota, Severna Amerika, koje življenjske žile se protakajo preko oceana do kitajskih obal Tihega oceana, Japonska z morjem svojih ljudi, ki iščejo naravnega izloka po otočju Pacifika, Britski dominijoni kot so Južna Afrika, Kanada, Nova Zelandija, Avstralija, katere vse napaja Tih ocean. Tam teče sedaj nova os svetovne zgodovine, okoli nje se bodo razvijali in odvijali zgodovinski dogodki v teku prihodnjih dolgih desetletij.

Dozdeva se, da igra ameriška Unija poleg Japonske in Velike Britanije vlogo glavnega igralca na tihooceanskem odru. Monroe-doktrina, tako koristna eno celo stoletje od 1823 dalje pa do pariškega miru, je postala sedaj zgodovinski spomin. Zedinjenim državam se ni treba bati, da bi se utegnile katerakoli evropska država vmešavati v njene načrte v novem svetu, razen morebiti v Mehiki in v ekvatorialni Ameriki, kjer petrolejski interesi izigravajo dostikrat vse politične načrte. Doma so Zedinjene države torej varne pred inozemskim vmešavanjem. Na drugi strani pa morajo Zedinjene države v duhu Wilsonove politike skrbno motriti vsa gibanja na starem kontinentu in v Aziji, da še tam ovirajo napredovanje preveč podjetnih tekmecev.

Nastop Amerike je povzročil cel preobrat v angleški zunanji politiki. Predvojni britski imperij je vladal na morju, obsegal je eno petino vse zemeljske površine in četrtino vsega človeštva. Njegova vlada je bila absolutna brez vsakega kompromisa s težnjami velikih prekomorskih kolonij in dominijonov. Kolonialni imperij je moral služiti interesom »stare Anglije«, čije prijatelji in sovražniki so nastopali predvsem na evropskih tleh. Predvojni britsko zunanje ministrstvo bi se nedvomno zgrozilo, če bi kakšna prekomorska kolonija bila zahtevala, da mora upoštevati njene želje. Toda povojno zborovanje zastopnikov dominijonov v Londonu (junija leta 1921.) je storilo ta čudež, in pomeni brez dvoma eno najpomembnejših posledic vojne. Medtem, ko se je zagrizla Velika Britanija v vojno z Nemci, so se otresle njene kolonije varstva »materinske dežele«: poprej teoretične težnje po samostojnosti so se tekom vojnih let preoblikovale v zahtevo samostojne mednarodne politike. Na Tihem oceanu se krijejo težnje dominijonov z interesi Zedinjenih držav. Vpričo rumene nevarnosti nimajo dominijoni velikega umevanja za kakšno protiameriško britsko politiko. »Edinstvo anglosaškega sveta«, ki ga oznanjajo, pomeni tudi tesno zvezo z ameriško Unijo. Kanada potrebuje gospodarskega sodelovanja s svojo sosedo, in ima v Washingtonu lastnega poslanca. »Amerika je dežela, ki jo ljubimo in spoštujemo bolj nego katerikoli drugo na svetu. Smatramo jo za mater vseh dominijonov,« je odkrito izjavil na londonski konferenci general Smuts, takratni južnoafriški ministrski predsednik. Njegov tovariš iz Avstralije, Hughes, je baje celo zaklical ob priliki neke slavnosti: »Avstralija viharno pozdravlja sleherno novo oklopnico, ki jo zgradijo Zedinjene države kot novo jamstvo svoje lastne varnosti.« Medtem gradijo Zedinjene države svojo mogočno mornarico samo zato, da bi prekosili Anglijo. Nimajo seveda namena izzvati na boj »materinske dežele«, a v duhu Wilsonove politike jako nezaupno gledajo anglo-japonsko prijateljstvo, ki jim obljubljuje težke neprilike na Tihem oceanu.

Francoz Dubouche, ki je dolgo let bival na Kitajskem, je pred kratkim sklenil svoje članke v pariški »L'Europe Nouvelle« s sledečo avtoritetno izjavo: »Nočem pretiravati, a moram povedati, da imamo na Daljnem Vzhodu vedno bolj preteče stanje. Moja anglo-japonsko-ameriškega spopada visi v zraku, in mi mislijo na njo, kakor je mislila l. 1913. Evropa se pripravlja na njo. Upajmo, da se bo posrečilo preprečiti ta spopad. Toda oba sovražnika sta pripravana, da se bo dogodil v najbližji bodočnosti, in se mrzlično pripravljata na boj. V tem oziru posebno veliko storijo Japonci.« To pomeni, da mora britski imperij zaradi svojega svetovnega ugleda posvetiti največjo pozornost Daljnemu Vzhodu in Tihemu oceanu. Iz psiholoških, gospodarskih, političnih in napovedov vojno-strategičnih vzrokov nikakor ni v stanju prelomiti z američansko usmerjenimi dominijoni na ljubo še tako koristnemu prijateljstvu z Japonsko. Kot mojstri v kompromisu, so se morali postaviti Angleži na stališče mogočnega zveze dežel z angleškim jezikom. Dosedanja povsem evropska londonska politika stare Anglije je napravila prostor politiki imperijalne zveze, ki v sodelovanju z Ameriko skrbi za svetovni mir. To novo

Živahna posvetovanja na Bledu

Kralj sprejel v avdijenco predsednika vlade, min. dr. Šibenika in nadškofa dr. Jegliča - Posvetovanja ministrov

Bled, 21. avg. p. Ves dopoldan je bilo danes na Bledu izredno živo. Ministri so nadaljevali svoje razgovore, sprehajajoč se po parku okrog blejskega jezera. Pozneje je prišlo več javnih delavcev iz Slovenije. V Suvoboru je bilo zopet nekoliko značilnih avdienc. Izgleda, da bodo te politične konference na Bledu trajale do sobote.

Zjutraj kmalu po 8 sta odšla iz Parkhotela na teraso predsednik vlade g. Živković in minister brez portfelja g. Uzunović. Na teraso Parkhotela sta prišla tudi minister za pravosodje dr. Sršić in minister dvora Jeftić. Ta konferenca med ministroma je trajala do pol 10, nakar se je minister dvora Jeftić vrnil v Suvobor.

Predsednik vlade Živković je odšel z ministrom Uzunovićem peš proti Belvederu. Od tam se je z avtomobilom odpeljal v dvor. V Suvoboru ga je sprejel Nj. Vel. kralj v avdijenco, ki je trajala do pol 12.

Nato je bil sprejet v oprostilno avdijenco dr. A. B. Jeglič, titularni nadškof, vpokojeni škof ljubljanski, ki je prišel z vsemi odlikovanji, da se oprostijo od vladarja. Na Bled je prišel iz škofijskega dvorca v Gornjem Gradu. Presviti knez se je v spremstvu inž. Žumra, upravitelja škofijskih posestev v Gornjem Gradu, pripeljal v Ljubljano, kjer je obiskal knezoškofo dr. Gregorij Rožmana, ki ga je pridržal na kosilu. Popoldne se je nadškof vrnil z avtom v svoje bivališče Gornji Grad.

Z brzovlakom je danes prispel na Bled kmetijski minister dr. Šibenik, ki je najprej v parku

pri blejskem jezeru konferiral s prisotnimi ministri. Ko se je predsednik vlade vrnil iz dvora, je odšel dr. Šibenik po pol 12 v dvor, kjer ga je Nj. Vel. kralj sprejel v avdijenco, ki je trajala do 1.

Med konferenco so konferirali ministri v parku pri blejskem jezeru. Tu so bili ministri Sršić, Uzunović in Schwegel. Pozneje so prišli k ministroma Schweglu in Šibeniku nekateri delavci v bivših strankah iz Slovenije, in sicer dr. Kramer, dr. Gregorin, dr. Novačan in Prepeh.

Za jutri se pričakuje na Bledu prihod ministra za trgovino dr. Demetroviča.

Prihod ministra za kmetijstvo na Bled se spravlja v zvezi s prihodom mešane romunske delegacije v Belgrad, ki bo skupno z našo mešano delegacijo, ki ji bo na čelu minister za trgovino dr. Demetrovič, delala na izvršitvi sinajskega sporazuma med Jugoslavijo in Rumunijo.

26. avgusta prične v Varšavi konferenca ministrov agrarnih držav Srednje in Vzhodne Evrope radi ustvaritve občnega agrarnega sporazuma. Po današnji dispoziciji bo naši delegaciji za Varšavo načeloval kmetijski minister dr. Šibenik.

Dr. Šibenik bi se imel zvečer odpeljati v Belgrad. Predsednik vlade pa je želel, da ostane še jutri na Bledu.

Po teh avdiencah in konferencah so se po 12 predsednik vlade, ministra Uzunović in dr. Sršić odpeljali s čolnom na izprehod po blejskem jezeru.

Ker je sedaj na Bledu zbrano veliko število

ministrov, je predsednik vlade popoldne ob 4 sklical v Parkhotel konferenco vseh ministrov kot nekak ožji ministrski svet. Kmalu po štirih so prišli ministri Uzunović, dr. Marinković, dr. Sršić, dr. Šibenik in Schwegel in konferirali o vseh aktualnih notranjih in zunanjih vprašanjih.

Prihod min. Demetroviča

Belgrad, 21. avg. z. Danes je romunski poslanik Filodor posetil ministra trgovine Demetroviča ter z njim razpravljal o neklih vprašanjih, ki so v zvezi z predstoječim sestankom jugoslovanske in romunske komisije za izvršitev sinajskega sporazuma. Za tem je posetil ministra za trgovino direktor državne hipotekarne banke dr. Juričić in direktor privilegiranega izvoznškega društva Gottlieb. Zvečer potuje minister za trgovino na Bled k Nj. Vel. kralju, da podpiše zakon o javnih skladiščih, za katerega je že dobil dovoljenje od predsednika vlade. Minister Demetrovič ostane do nedelje 24. t. m. na Bledu in gre nato z našo delegacijo v Varšavo, kjer bo prisostvoval v imenu naše vlade konferenci agrarnih držav Srednje Evrope. Vse priprave za našo delegacijo so gotove in minister Demetrovič dobi še zadnje instrukcije na Bledu.

Finančni minister na Bledu

Belgrad, 21. avg. AA. Minister financ dr. Švrlija je nocoj odpotoval z brzovlakom na Bled, kjer ostane nekaj dni.

Angleški pevci na Bledu

Simpatične izjave voditelja angl. pevskega zbora o Jugoslaviji

Bled, 21. avg. AA. Danes dopoldne ob 10 so prispeli na Bled na svoji turneji po naši državi ugledni pevci iz Velike Britanije. Na postaji jim je bil prirejen zelo priščen sprejem. Od tam so se v posebnih avtomobilih odpeljali v hotel Toplice. Do zdaj so angleški pevci z velikim uspehom priredili koncerte v Dubrovniku, Splitu, Zagrebu in Ljubljani. Jutri zvečer pa prirede koncert v Belgradu. Vodja angleških pevcev g. Frederick Woodhouse, častni major naše vojske in operni pevec, je bil tako ljubezniv, da je v Zdraviliškem domu sprejel dopisnika Avale na Bledu in mu dal izjavo o vtihih, ki so jih angleški pevci odnesli iz Jugoslavije, zlasti iz omenjenih mest. G. Woodhouse je rekel:

»Prvič se zdaj izjavja angleška pesem v Jugoslaviji. Zastopniki največjih pevskih društev v Veliki Britaniji pod vodstvom kr. opernega dirigenta Mr. Arturja Fagga, več kot 40 po številu, so prišli kot prijatelji, da prikažejo jugoslovanskemu občinstvu angleško glasbo in da se seznanijo z lepoto Jugoslavije. Mi vsi smo mnogo pričakovali, toda še več smo našli. Povsod smo bili sprejeti z velikim navdušenjem. V Splitu smo imeli koncert na pomolu, kjer nas je poslušalo na tisoče ljudi. V Zagrebu in Ljubljani smo imeli razprodane dvorane ob velikanskem navdušenju. Ta turneja je prvi korak k stremljenju po zbliznanju in čim ožjem sodelovanju med glasbenim svetom obeh narodov. Zelim, da pride v Jugoslavijo še bolj popolen pevski zbor iz Velike Britanije, prav tako pa pričakujemo skorajšnjega poseta jugoslovanskih pevcev pri nas na Angleskem. Ta turneja naj tedaj služi veliki ideji kulturnega zbliznanja med britskim in jugoslovanskim narodom.

Bled, 21. avg. AA. Nocoj ob pol 7 so člani angleškega pevskega zbora zapustili Bled in odpotovali z brzovlakom v Belgrad, kamor prispejo jutri zjutraj.

Iz seje delovnega odbora UJU

Razni predlogi k novemu pravilniku — Vprašanje lastnega glasila

Belgrad, 21. avg. m. Seje delavnega odbora UJU so se nadaljevale z ozirom na dejstvo, da ni prišlo do sporazuma v najaktualnejših vprašanjih, o katerih bo odločal kongres. Na predhodni seji glavnega odbora, se je razpravljalo o stališču, ki ga zavzemajo posamezna poverjeništa k osnutku novega pravilnika. Gre predvsem za to, ali naj se ta poverjeništa organizirajo po banovinah, ali pa naj ostane njihovo število tako, kakor je bilo doslej, to je 5. Za ljubljansko poverjenišvo sta o tej stvari govorila Andrej Škulj iz Ljubljane in Dušan Šestan iz Pluja. Predlagala sta v zadevi sekcij kompromisne predloge. Predlog se glasi, naj se pusti prosto razvoju na podlagi sklepov srezkih učiteljskih društev. Ta predlog je obširnem govoru utemeljeval tudi g. Dimnik in je pri tej priliki načel tudi vprašanje proporc za volitev v osrednjo upravo. Ta proporc se posebno povdarja z ozirom na zahtevo belgrajskih poverjeništev. G. Dimnik je v svojem govoru naglašal potrebo enotne učiteljske organizacije, neglede na kulturno ali drugo opredelitev učiteljstva. Učiteljstvo naj se opredeli na enotno, stanovsko in nacionalno

stanje je odvzelo vsako vsebino na zunaj neizpremenjenemu anglo-japonskemu prijateljstvu. Kolonij potreben imperij vzhajajočega solneja mora iskati nove zaveznike, da ne ostane osamljen v boju za nadvlado na Daljnem Vzhodu in Tihem oceanu.

Istčasno ima Anglija nove skrbi z Indijo: kdo ji bo namesto Japonske stražil ona pota, ki jo vežejo z azijskimi kolonijami, izvorom njenega blagostanja? V tej zvezi dobiva vedno večji pomen »ruska nevarnost«. Japonska in Anglija, vsaka zase, se zanimata za dobro razmerje s sovjeti. Bodoči razvoj utegne prinesli marsikatero presenečenje. Javno pa je, da si mora Anglija sedaj, ko po zgledu Zedinjenih držav leži težišče njene politike na Tihem oceanu, oskrbeli mirno evropsko zaledje. Vsed tega nikakor ne bo pozdravljala Briandove politike,

ki hoče ustvariti evropsko ravnotežje, ne da bi upoštevala zgodovinske angleške premoči. V slučaju spopada z evropsko federacijo bi zopet lahko oživel Napoleonov kontinentalni sistem, in bi bila evropska pristanišča zaprta za angleške ladje. Kakor pred sto leti bomo lahko doživeli dobo koalicij. Vprašati moramo, kako se bo počutilo slovstvo z Rusijo med temi malimi evropskimi in velikimi tihooceanskimi računi?

Kljub sedanjemu težkemu stanju ruskega naroda imamo pravico do optimizma. Prostor, ki ga je zavzemala Rusija v vrsti velikih držav, ni in ne more biti zaseden po drugem. Pri složnem nastopu bo imel slovanski svet vplivna vlogo pri ugotovitvi sedaj ogroženega mednarodnega ravnotežja. Ali ta složen nastop...?

so se pridružili številni člani iz ostalih poverjeništev. Glede spremembe pravil pa so Bosanci zavzeli svoje posebno stališče, ki je samo formalnega značaja in je gotovo, da se bo v posameznih odborih to vprašanje likvidiralo v splošno zadovoljstvo.

Seja tarifnega odbora

Belgrad, 21. avg. z. Na današnji seji tarifnega odbora je bila posvečena posebna pažnja za trgovske politike na železnici. Konstatiralo se je, da je 5000 trgovskih potnikov, ki mnogo doprinejajo razvoju in dvigu naše trgovine. Zaradi tega zahtevajo, da se postavke za njihova potovanja in za prevoz kovčkov z vzorec znižajo na minimalno bazo ali na tako mero, kakor je to v drugih državah. Za tem je razpravljali vprašanje tarifnih olajšav za vzorec blaga, ki se pošiljajo kot prtljaga. Predsednik zagrebske trgovske zbornice je opozoril na potrebo znižanja tarifnih postavk za vzorec, ki so določeni za sejme in izložbe. Na koncu je tarifni odbor zaključil diskusijo o potniških in blagovnih tarifnih odredbah. Nato se bo začelo obravnavati o vseh predlogih in ukrepih, odrejenih za napredovanje izvoza. Vsi predlogi posrednih interesentov in tarifnih odborov se bodo vzele v obravnavo po skupinah in predložili zaključki prometnemu ministrstvu v odobrenje.

Program svečanosti 6. septembra

Belgrad, 21. avgusta. AA. Program svečanosti posvetitve in darovanja novih zastav polkom, predaže starih zastav in njih prenos v opensko zadužbino kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja.

I.

Posvetitev novih zastav in predaja polkom. Ta svečanost se bo vršila 6. septembra t. l. na Banjičnem polju in bo sestojala iz a) revije čet, b) posvetitve novih zastav in izročitve polkom ter defiliranja.

a) Revija čet. Revija čet se začne točno ob 8.30. Pred tem časom, a najkasneje do 8.15, morajo biti povabljeni udeleženci in občinstvo na določenem mestu.

b) Posvetitev in darovanje novih zastav ter defile se bodo vršili v tem redu: 1. Minister vojske in mornarice čita ukaz Nj. Vel. kralja o darovanju novih zastav. — 2. Vojaški svečeniki izvrše posvetitev novih zastav. — 3. Nj. Vel. kralj preda nove zastave poveljnikom polkov. — 4. Prenos novih zastav v sestav polkov odnosno k sestavnim vodom. — 5. Prenos starih zastav na odrejena mesta. — 6. Častna salva. — 7. Defile.

Po končanem defileju priredi minister za vojno in mornarico poljski obred na Banjici za oficirje in podoficirje.

II.

Na dan 8. septembra se izvrši v zvezi s prenosom krste vožla Karagorgija iz stare v novo cerkveno zadužbino blagopokojnega kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja razmeščenje vseh starih zastav v cerkvi na Oplenju.

Letošnja tajska sezona

Belgrad, 21. avg. z. Po dosedanjih podatkih, ki pa niso popolni, je bilo število posetnikov v južnem Jadranu v odnosu s preteklim letom za 5% večje. Toda tudi tu so nastopile izpremembe. Velika in draga mesta so slabše obiskana, kakor prejšnje leto; manjša in cenejša pa je posetilo čez 20% več obiskovalcev. Tega leta je bilo manj Nemcev in Avstrijcev, več pa Čehov in Poljakov. Materijalni efekt pa je slabši kot prejšnje leto.

Novi bloki na jesenskem zasedanju DN

Romunija išče smernic za svojo zunanjo politiko

Benetke, 21. avg. M. Italijansko časopisje je samo informativno poročalo o diplomatskih sestankih, ki so se vršili zadnje dni na beneških lagunah. Inozemsko javno mnenje jim ni posvetilo nikake pozornosti. Vendar pa je zanimivo konstatirati, da sta se sestala v Benetkah italijanski zunanji minister Grandi in prvi romunski diplomat, romunski poslanik v Londonu Titulescu. Na sestanku je prišel nenadoma iz Pariza tudi romunski zunanji minister Mironescu, kamor sta prispela oba romunska poslanika v Parizu in v Rimu. Sezona na Lidu je za letošnja končana, tako da ne izgleda, da so se državni sestanek v svrhu poznega letovanja.

Iz zelo dobro informiranih krogov se izve, da so se posvetovanja, ki so se vršila deloma

v Palazzo d'Oro, deloma pa na lagunah, imela eminentno političen značaj. Začetkom meseca septembra se bo vršilo redno zasedanje Društva narodov v Ženevi, pri kateri priliki se bo ponudilo predsedniško mesto poslaniku Titulescu. Na programu zasedanja bo vprašanje Briandovega memoranduma in reorganizacija tajništva Društva narodov.

Italija namerava ob tej priliki voditi veliko ofenzivo proti Briandu. S takim postopkom bo soglašala z dosedanjim sekretariatom DN, ki je vznevoljen nad poskusi, da se poleg DN otvori v Evropi še druga politična organizacija držav (Pan-evropa), podal svoje stališče v spomenici podtajnika Sir. H. Slaterja. V interesu Italije je torej bilo, da se pravočasno pogodi z bodočim predsednikom zasedanja, da bi njen

izpad proti Briandovi Pan-evropi imel čimveč zaslonbe tudi izven one grupe držav, ki so se že izjavile za revizijo vojnih pogodb. Italija je Romuniji ponudila gotove ugodnosti na trgovinskem polju in sicer se je ob tej priliki izrazil Grandi, da bi bila Italija voljna v kompenzacijsko romunske pomoči v Ženevi Romuniji odkupiti gotove množine agrarnih produktov. To bi bil obenem udarec na agrarno Malo antanto, katera je Italijo prestrašila in udarec proti Jugoslaviji, ker bi ji odtujila njeno zaveznico.

Evropska javnost naj bo torej pripravljena, da bo v par dneh slišala iz Ženeve velike disonance iz zborov onih držav, ki delajo na tem, da se organizacija Evrope, kakor so jo ustvarile mirovne pogodbe, razdere.

slučaju, da bi prišlo do kakšnega spopada. Sovjeti da se take demonstracije ne bojijo. Listi napadajo zelo ostro romunsko vladu, ki je obisk aranzirala, ter s tem hotela svet prepričati, da ima za seboj angleške drednavte. Nobeden drednavt ji ne bo pomagal, kadar se bo dvignil besarabski proletarijat in zahteval zvezo z brati v sovjetskih republikah.

Istanbul, 21. avg. or. V vladnih krogih se obisk angleških brodov v Konstanti zelo komentira. Prav za prav nihče ne ve, kako tolačiti pojav anglo-romunskega pomorskega prijateljstva. V slučaju da bi Romunija nameravala postaviti v Črno morje svoje lastno broodvje, potem bi morala Turčija skrbeti, da svoje brodovje ojači. Od gotovih strani pa se slišijo mnenja, da bi bilo dobro, če bi v očigled teh pomorskih demonstracij v Črnem morju velesile na predlog Turčije in Rusije revidirale statut Dardanelov, tako da bi bil vsak vhod tujih pomorskih vojnih brodov prepovedan.

Fidac proti reviziji mirovnih pogodb

Varšava, 21. avgusta. AA. Pat poroča: Včeraj je v Katovicah predsednik FIDAC-a polkovnik Abot položil vence na grob neznane vojaka, ki je padel za svobodo Gornje Šlezije. V svojem govoru je polkovnik Abot poudaril, da se sklada z mišljenjem Poincaréja, da nam milijoni bojevnikov, ki so padli v veliki vojni, nalagajo vsem kategorično dolžnost, da se odkrito borimo proti vsakemu poizkusu za revizijo mirovnih pogodb. FIDAC ne bo nikoli pristal na nikakršno revizijo mirovnih pogodb.

Po polkovniku Abotu je izpregovoril general Gorecki, general poljske legije, ki je v svojem govoru protestiral proti nemški kampanji proti Poljski in proti uradnim izjavam ministrov zoper poljsko integriteto. Srečen slučaj je hotel, da se srečamo na grobu neznane bojnika za svobodo Gornje Šlezije zastopniki 8 milijonov bojevnikov, v katerih imenu je polkovnik Abot dal izraza svojemu prepričanju, da je FIDAC odločen odbiti vsak odpor proti mirovnim pogodbam.

Peklenški stroj v uredništvu

Hannover, 21. avg. as. Na dvorišču palače strokovnih organizacij, v kateri se nahaja tudi tiškarna in uredništvo lista »Volksuille«, so našli danes dopoldne zaboje, v katerem je bilo posebno spretno sestavljen peklenški stroj. Imel je v sebi granato s silno učinkovitim razstrelivom. Le po naključju je mehanika stroja odpovedala, tako da se je preprečila ogromna katastrofa. Storilci so neznani.

Požar v tiskarni

Pariz, 21. avg. as. V eni največjih pariških tiskarn »Imprimerie de la Presse« je danes ponoči nastal krater stik, ki je povzročil požar. Kljub temu, da so ga pravočasno pogasili, je cela vrsta listov izšla prepozno in v manjšem obsegu. tako »ECHO de Paris«, »Volonté«, »Vie-toire« in »L'Homme Libre«.

Nesreče

Praga, 21. avg. AA. Eno izmed 6 romunskih letal, ki so včeraj odletela iz Bourgeta v Varšavo na letalske tekme Male antante, je včeraj popoldne strmoglavilo blizu Karlovih Varov. Letalo je uničeno, letalca, poročnik Oprian in kapetan Saking pa sta neznatno ranjena.

Brezposelnost v Italiji

Rim, 21. avg. AA. List »Fascista« objavlja vest, da je bilo v Italiji 31. julija t. l. 342.000 brezposelnih, to je za 141.000 več kakor lani. Najbolj je prizadeta svilna industrija, ker se je tam v dveh mesecih število delavcev znižalo s 65.000 na 38.000. Proizvodnja jekla je v prvih 6 mesecih t. l. padla z 1.014.000 na 845.000 ton. V tem mesecu julija je bilo 1239 konkurzov, v lanskem juliju pa 1044.

Atene, 21. avg. as. Meseca septembra bodo tri ruske torpedovke obiskale grška pristanišča. To bo prvi obisk ruskih vojnih ladij v Grčiji.

Srbski učitelji

v Novem mestu

Novo mesto, 21. avg. Dopoldne ob 10 so se iz Ljubljane pripeljali učitelji zetske in drinske banovine v spremstvu ing. Skubice. Na kolodvoru jih je sprejel zastopnik ravnatelja na Kmetijski šoli na Grmu ing. Kotlovšek in strokovni učitelj Flego. Peljala sta jih čez Kapiteljski hrib, od koder je najlepši razgled na mesto in okolico. Gostje so se divili lepemu razgledu. Mimogrede so si ogledali tudi novo ljudsko šolo in stolno kapiteljsko cerkev.

Nato so odšli na Grm, kjer je bilo zanje pripravljeno kosilo. Na Grmu jih je pozdravil ing. Kotlovšek. Popoldne so si ogledali posestvo Kmetijske šole na Grmu ter odšli v Smihel, kjer so si ogledali tamkajšnje gospodinjstvo šole.

Na Grmu jih je pričakoval avto, ki jih je odpeljal na Trško goro v vinograde kmetijske šole. Med drugim so si ogledali zanje najbolj zanimivo moderne cisterne za vodo, ki jih je šola zgradila letos in ki predstavljajo način, kako se dobi voda v suhih kraških vinogradih. Pod noč so se vrnili na Grm, kjer jih je čakala večerja. Pri večerji se je od njih poslovil ing. Skubica in iskreno želel, da se zopet povrnejo v Slovenijo in si jo natančneje ogledajo. Sledilo je še več govorov.

Prenočili so na Grmu, danes pa so se odpeljali v Karlovec z najlepšimi vtisi.

Automobilska nesreča

Domžale, 21. avgusta 1930.

Na glavni cesti med Črnučami in Trzinom sta trčila motorno kolo in kolo neke ženske. Oba sta padla in obležala na cesti z razbitimi vozili. Očividno sta oba tudi precej ranjena, zlasti gospod s motornim kolesom. Nesreča je nastala na la način, ker je cela gruča kolesarjev spremljala vlak, ki je vozil v Kamnik, in ga skušala prehiteti. Motorno kolo je vozilo v nasprotni smeri v Ljubljano ter se je komaj moglo izogniti kolesarjem. Zdi se pa, da tudi ženske ne zadene krivda. Vzrok nesreče je iskati v norem tekmovanju kolesarjev z vlakom.

Zagrebska vremenska napoved. Še precej jasno, samo nekoliko oblačno. Toplo.

Dunajska vremenska napoved. Prihajal bo zrak z juga in bo splošno ostalo še jasno vreme, dočim se bo v južnih Alpah že začelo oblačiti.

Otvoritev kongresa UJU

Belgrad, 21. avg. as. Učiteljski kongres se je danes svečano otvoril. Kakor poročamo na drugem mestu, v glavnem se vedno ni prišlo do sporazuma v vprašanih, ki prevladujejo. Predvsem se učiteljsvo zanima, kar je povsem razumljivo, za ureditev svojega materialnega položaja. Ze včeraj smo poročali o izjavi predsednika Petroviča, da je prosvetno ministristvo pripravljeno, izdati poseben zakon za ureditev učiteljskih prejemkov za slučaj, če ne bi uradni zakon v kratkem stopil v veljavo.

Otvoritvi so prisostvovali zastopniki kralja, vlade, vseučiliški rektor dr. Mitrovič, veliko število članov in številno občinstvo. Ob 9 je na vseučilišču otvoril zborovanje predsednik Petrovič, ki je naglasil velik pomen jubilarnega kongresa ter izjavil svojo radost. Pravi, da v teku desetih let medsebojna ljubezen učitelstva in njihova ljubezen za organizacijo ni popustila. Veruje, da bo skupno sodelovanje in sloga učitelstva imela uspeh, da se zboljša njihov položaj in da se zastopavljeni učitelji dvigne na tisto mesto, ki mu po njegovem delu v javnem življenju pripada. Materialni položaj je v teh desetih letih postal enak, kakor je bil svoječasi. Potrebe pa so neprestano naraščale. Z ozirom na to je razlika ogromna.

Nato je predsednik Petrovič z lepimi besedami omenjal umrlega Davorina Trstenjaka. Pozval je učitelstvo k čim intenzivnejšemu delu. Tisti, ki bodo prišli na krmilo društva, naj se pobrigajo predvsem za tri stvari: za materialni položaj, usvajajo naj pogoje, da se učitelstvo dvigne in naj ustanovijo institute, v katerih se bodo vsi člani čutili, da je tu organizacija, ki se neprestano zanje briga.

Nj. Vel. kralj je poslal na kongres svojega zastopnika, polkovnika Dragomira Sarića. Predsednik ga je pozdravil. Navzoči so navdušeno aklamirali Nj. Vel. kralju. Z velikim navdušenjem je bil sprejet pozdravni brzojav Nj. Vel. kralju. Brzojavi so bili dalje poslani predsedniku vlade in ministru za prosveto.

Nato je dobil besedo zastopnik prosvetnega ministra, ki je bil zadržan. Mesto njega je govoril načelnik prosvetnega ministristva, ki je pozdravil kongres z izbranimi besedami. Prav lep je bil pozdravni nagovor belgrajskega podžupana dr. Stojadinovića. V imenu profesorkega društva je govoril načelnik Divac. V imenu Narodne odbrane je pozdravil kongres Jović. V imenu podmladka Rdečega križa je govorila Leposava Petković, predsednikova soproga. V imenu ruskih pedagogov je govoril Vladimir Gril.

Nato so bile izvoljene posamezne sekcije. Za dravsko banovino so v njih g. Jože Zupančič iz Litije, g. Miloš Verk iz Prekmurja, g. A. Muscek iz Ptuja, Rado Grum iz Ljubljane, Josip Kobal iz Ljubljane, Dušan Šestan iz Ptinja ter Ivan Dimnik iz Ljubljane.

Nato je učiteljsvo v sprejedu odšlo v saborno šolo na otvoritev šolske razstave. Popoldne so zborovali posamezni odseki.

Dr. Radovanović na Bledu

Bled, 21. avg. p. Snoči je prispel na Bled dr. Milorad Radovanović, šef publicističnega oddelka presbitorja za predsedništvo vlade. Dopoldne ga je sprejel zunanji minister dr. Voja Marinković. Za časa zunanji Društva narodov se vrši v Ženevi velika informativna razstava vseh članic Društva narodov. Tako se bodo mogli zbrani delegati seznaniti z napredkom in razvojem posameznih držav. Na tej informativni razstavi bo sodelovala tudi naša država. Pokazala bo napredek v poslednjih desetih letih. Dr. Radovanović je prišel na Bled, da obvesti dr. Marinkovića o pripravah za to važno razstavo.

Belgrajske vesti

Belgrad, 21. avg. z. Poljedelski minister dr. Šibenik je napravil po našem konzulatu v Avstriji sporazum za izvoz našega grozdja preko Maribora in skozi Avstrijo, dokler se ne reši vprašanje našega izvoza preko Madjarske.

Belgrad, 21. avg. z. Letos se bo začelo delo na avtomobilski cesti Belgrad—Pančevo, ki bo dolga 13 km in grajena z asfaltem. Licitacije bodo kmalu razpisane.

Belgrad, 21. avg. z. Poljedelski minister je odobril kredit 10 milijonov dinarjev za komisije, ki bodo v inozemstvu kupile plemenske žrebe, ki se bodo razdelili na poljedelska posestva v svrhu napredovanja živinoreje.

Belgrad, 21. avg. z. Z zadnje konference gospodarskih krogov vrbaske in primorske banovine je bila izročena vloga gradbenemu ministru, v kateri se zahteva, da se začne delo na unski železnici, ki je velike važnosti za gospodarstvo teh banovin.

Belgrad, 21. avg. z. V ministristvu za trgovino je končala strokovna komisija delo na zakonu o avtobusnem prometu v vsej državi. Zakon obsega vse predloge avtobusnih interesov in se bo do konca avgusta dostavil zakonodajnemu svetu.

Briand — vodja franc. delegacije v Ženevi

Briand pripravlja Modro knjigo

Pariz, 21. avg. as. Ministrski svet je danes dočel člane francoske delegacije za zasedanje Društva narodov. Delegacijo bo vodil Briand, glavna delegata bosta trgovinski minister Flandin in delovni minister Lavelle, njihovi namestniki so minister za javna dela Pernaut ter državna podtajnika Poncel in Serot, prideljeni delegati pa so državna podtajnika Heraud in Peisch, predsednik državnega sveta Gautier, generalni tajnik poljedelskega sveta Calvador, generalni tajnik francoskih strokovnih organizacij Jouhaux in ministerialni direktor Massigli. Od 14 članov delegacije jih je bilo osem že v lanske delegaciji, kar po oficijelnem komuniqueu zagotavlja kontinuiteto in enotnost francoske politike v Društvu narodov tako glede idej kakor glede oseb.

Konec tekstilne stavke v Franciji Delodajalci sprejeli kompromisni predlog

Pariz, 21. avg. as. Demneva se, da bo danes prišlo do sporazuma med delovnim ministrom in tekstilno industrijo v lillskem okrožju, s čemer bi bila končana skoro štiri tedenska stavka. Včeraj so se vršila dolgotrajna pogajanja in so danes delodajalci soglasno sprejeli kompromisni predlog, da se po objavi uradnega druginjskega indeksa dne 1. oktobra izvrši revizija mezdnih tarif. Ta rešitev bo omogočila tudi rešitev konflikta v tekstilnih revirjih Roubaixa in Tourcoina ter pospešila tudi konec največje stavke, ki je bila v severni Franciji. V Halluinu, glavni trdnjavi komunistov, so delavci odkrili, da je komunistično vodstvo stavke

nabrano denarno pomoč porabilo za svrhe stranke, dočim so stavkajoči delavci in njihove družine morale stradati. Nastalo je toliko ogorčenja, da je več sto delavcev prijavilo izstop iz komunistične stranke. Krajevne voditelje je moralo orožništvo braniti pred razjarjenostjo množice.

Pariz, 21. avg. as. Delavstvo tekstilne industrije v lillskem okrožju je sprejelo kompromisni predlog delovnega ministra Lavaljeja. S tem je stavka v lillskem tekstilnem okrožju končana.

Lille, 21. avg. AA. V Lillu se je 3700 stavkarjev vrnilo na delo, v Roubaixu in Tourcoingu pa 1700.

Ghandijev ultimatum indijskemu podkralju

Airidi so bili orženi nezaj — Podkralj napovedal ostre korake
proti nacionalistom — Indija hoče dominijonski status

London, 21. avg. Iz Simle telegrafirajo, da so zadnji oddelki Airidov zapustili v velikem neredu okolico mesta Pešavar in se poskrili po votlinah, ki se nahajajo ob robu doline Kharjuri. S tem seveda ta krvava epizoda še ni končana, ker se od vseh strani sliši da uporniki zbirajo nove pristaje, ki se zbirajo okrog glavvarja Hadji Turangza, ki stoji v stalni zvezi z indijskimi nacionalisti in s sovjetskimi agentom, ki se skriva po zgornji dolini Indusa ter je znan javnosti samo pod imenom Aka Khel. Tudi sosedna plemena se vzdigajo, a do sedaj samo onstran afganistanske meje. Britanska vlada je napravila demaršo pri Emirju Nadir Ullahu, da bo delala njega odgovornega, če ne prepreči zbiranja upornikov. Britanski avijati ki so na ogrožene kraje spuščali bombe.

Reuter poroča iz Madrasa, da je podkralj lord Irwin izdal naredbo, s katero se bo v bodoče moglo preprečiti zbiranje nezadovoljencev v okolici angleških prodajaln, katere indijski nacionalisti bojkotirajo.

London, 21. avg. Po vsej Indiji se vršijo predpriprave za indijsko konferenco, ki se bo vršila v Londonu. Listi prinašajo tudi pogoje, katere je stavil Ghandi v svojem memorandumu na lorda Irwina in pod katerimi bi se hotel udeležiti indijske konference. Ghandi je baje zahteval, da naj angleška vlada svečano obljubi, da bo stremela za tem, da dovoli Indiji sta-

tus dominijona. Ghandi pravi, da ve, da sedanja angleška manjšinska vlada tega ne bo mogla storiti, zato bi se zadovoljil s svečano obljubo, in da to stališče z vso energijo na indijski konferenci zastopa. Nadalje zahteva Ghandi popolno amnestijo. Če vlada temu pritrudi, bo Ghandi izdal povelje, da naj nacionalisti prenehajo s svojim bojem proti britanskim oblastem in trgovcem.

V tukajšnjih krogih, ki stojijo blizu India House, prevladuje mnenje, da niti teh pogojev britanska vlada ne bo mogla sprejeti, ker se je že postavila na stališče, da niti Simonovega poročila ne bo predložila indijski konferenci, če ravno je dosti mitejši v svojih zahtevah. Sekretar za Indijo Wedgwood Benn. se je izrazil, da mu je nemogoče dajati obljube, o katerih ne ve, če jih bo mogel držati.

London, 21. avg. AA. Po poročilih iz Bombay se je položaj ponovno poostiril. Indijci bojkotirajo angleško blago, tako da so industrijska podjetja še vedno zaprta in jih morajo stražiti redarski oddelki.

London, 21. avg. as. Na nekem shodu konservativne stranke je Churchill ostro kritiziral indijsko politiko ministra Benna. Rekel je, da je napačno, privabiti zastopnike Indije z govorenjem o dominionskem statusu na konferenco, če je gotovo, da se status dominiona v prvem desetletju še ne more dovoliti.

Angleško brodovje v Črnem morju

Radoslen pozdrav Romunov — nejevolja sovjetov

Istanbul, 21. avg. or. Pred včerajšnjim so pristale v bosporskem pristanišču Istambula za nekaj ur sledeče bojne ladje britanske mornarice: križarka Curacao, velika torpedovka Ardent in rušilec Antelope. Na križarki plapolala zastava admirala Daviesa. Admiral Davies je obiskal guvernerja in se odpeljal naprej v Črno morje, kjer namerava obiskati romunsko vojno luko v Constanči.

Bukarešta, 21. avg. or. Angleška vojna eskadra, sestojeca iz treh večjih enot pod poveljstvom Rear Admirala A. J. Daviesa je prispela v pristanišče v Konstanti. Poveljnik je bil sprejet od vseh vojaških in civilnih oblasti, ter takoj vstopil v vlak, da se predstavi še romunski vladi in obišče kralja v Sinaji. Tukajšnje časopisje posveča cele strani temu obisku in pozdravlja angleške mornarje kot

nosilce svobode na vodah Črnega morja. Za goste se pripravljajo večdnevne velike svečanosti.

Moskva, 21. avg. or. Sovjetski tisk se detajlno peča z nemadnim obiskom angleškega brodovja v Romuniji. Sovjeti ne prikrivajo svoje nevolje nad prisotnostjo angleških križark v Črnem morju, ki ga smatrajo za svojega lastnega, ker turško brodovje za enkrat ni nobena nevarna konkurenca. Tako namigavajo listi, da je obisk admirala Daviesa samo nepotrebna manifestacija angleškega imperikalizma, ki je naperjen proti delavski in kmetijski sovjetski republikli. Britanska vlada, tako pišejo »Izvestija«, je čutila moč sovjetske roke v Kitaju in jo še čuti na vsej indijski meji. S svojim prihodom v Črno morje je hotela samo pokazati, da lahko sovjetom plača nemilo za drago v Črnem morju, v

Ameriški Slovenci pozdravljajo „Slovenca“

Waukegan Ill., 20. 8. 1930
ob 16.10.

»SLOVENE«

LJUBLJANA

Delegatje Slovenske katoliške Jednote, zbrani na 17. konvenciji v Waukegan Ill. vas kot branitelja katoliških nazorov in slovenstva iskreno pozdravljamo.

Anton Grdina, Chicago
Stn. Joliet Ill.

Ljubljanski OUZD in lekarnarji

Primerno je, da pojasnim še enkrat postopek ljubljanskega okrožnega urada pri reviziji oddajanja zdravil zavarovanim članom in njihovim svojemcem.

Za revizijo je bilo treba dobiti od pristojnega zdravnika recepte za zdravila, od lekarnarja pa na receptih predpisana zdravila.

V interesu lekarnarjev in preiskave je bilo, da o odrejeni in izvršeni reviziji ni nihče vedel. Zato je za gori opisani posel odredil urad dva uradnika.

Dva uradnika zato, da se vnaprej onemogoči morebitni ugovor, češ, uradnik je mogel z zdravili nedopustno ali pomotno manipulirati.

O vseh primerih je hotel imeti urad dva uradnika, na disciplinski pravilnik, uradno prisego in uradno molčečnost vezani verodostojni priči, da so v lekarni vzela zdravila identična z onimi zdravili, ki jih je preiskal kemični institut ljubljanske univerze.

Okrožni urad je torej preskrbel za kemični institut zdravila, predstojnik kemičnega instituta ljubljanske univerze pa je poslal uradu za vsako preiskano zdravilo posebno svedočbo o analizi.

Po teh svedočbah je urad dalje postopal.

Za Okrožni urad so bile svedočbe o analizi merodajne, sodišča prve in druge stopnje so te svedočbe v polnem obsegu že priznala in uvaževala.

Uradov postopek je bil premišljen in skrbno izveden. Skrupulozno je urad varoval ugled lekarnarskega stanu. Mesece in mesece ni razen prizadetih nihče vedel o izvršenih revizijah. Zadeva je prišla v javnost brez in preko namena OUZD, ko je pri neki kazenski razpravi s strani obdolženca-lekarnarja padlo več neupravičenih in neutemeljenih očitkov na urad. S tem je zadeva postala stvar javnosti in dolžan sem bil povedati vsaj v glavnem obseg in vsebino zadeve, da preprečim neutemeljene govorice in kombinacije.

Urad bo odslej stalno revidiral ekspedicijo zdravil in po rezultatih dognanih analiz v vsakem slučaju napravil primerne ukrepe. Zavarovanci in njihovi svoji bodo lahko s polnim zaupanjem uživali na uradove recepte predpisana zdravila. Zato sem prepričan, da bo s storjenimi ukrepi tudi stavovska organizacija lekarnarjev soglašala. Druga mnenja pa so nemerodajna in nevažna.

Dr. Miha Krek, komisar OUZD.

Ponesrečen vlom v poštni urad

Rimske Toplice, 20. avg.

Sedaj smo imeli več let mir pred tatinskimi nočnimi obiski; v noči od torka na sredo pa so neznani nočni obiskovalci hoteli udreti v poslopje poštnega urada.

Ponoči je tukajšnja poštna upraviteljica gdč. Megličeva slišala nekakšno ropotanje, podobno zbijanju po steni, vendar vse to, čeprav se je oglašal tudi domači pes, ni povzročilo sumnje o tatovih.

V sredo zjutraj pa je pismonoša g. Marinšek hotel v pisarno, ko je zagledal na desni strani vrat pri glavnem vhodu razruvano odprtino z zakrito steno. Odprl je in ugledal na znotranji strani v sobi zidni omet, ki se je zrušil na tla, ko je tat prekopaval zid.

Kako da so poskušali zlikovci od te prečelne strani, je res čudno, ko bi vendar morali še skozi predsobo, da bi prišli do blagajne. Najbrže so jim bile tudi razmere malo znane. Da pa niso izvršili svojega namena, se sodi, da so jih skoro gotovo pregnali kakšni ponoči jaki, ki so hodili tam mimo ali pa so opustili zato, ker so uvideli, da bo težka izvedba, ker so sicer prevertali steno, toda naleteli na velike železne kavlje, s katerimi so bili vzdani v zid podobni in bi jih ne bilo lahko izrjaviti brezropota.

Bilo je tudi obveščeno orožništvo, ki je takoj odšlo na delo. Dosedaj še niso mogli izslediti pravega krivca te namere, vendar pa je upati, da ne uide zasluženi kazni in da trud naših orožnikov ne bo ostal brezuspešen.

Poštna upraviteljica gdč. Megličeva je ba je že večkrat poprej slišala ob poznih nočnih urah hojo okrog hiše, ko so si menda ogledovali kraj in čakali ugodne prilike. Škode sicer niso povzročili, ker se jim ni posrečilo njihov načrt, edino kolikor so razruvali zid. Vendar pa so luknjo že takoj zjutraj zabetonirali.

Zdi se, da mora obstojati večja organizirana družba, ki bo zopet ogrožala javno varnost, zato prosimo pristojno orožništvo, da nam z učnimi patruljami odpomore in odvrne tatinske nočne obiske!

Obetajo se rudarjem boljši časi?

Trbovlje, 21. avgusta.

Upanje je, da se bodo življenjske razmere našega rudarja polagoma začele boljšati. Podjetje Dukič, ki ima dnevni kop v zakupu, je že dalo na obično razglas, da sprejme brezposelne delavce v delo, stare od 18—50 let. Seveda pridejo v prvi vrsti v poštev domačini. Tudi nekateri obratni so v delo poklicali nazaj nekatere, ki so imeli nedoločen dopust. Stvar je sicer zelo razveseljiva. Ko bi se le že nehalo s praznovanjem šiltov, bo pa dobro, ko bi le TPD do-

bila več naročil od državne železnice, za kar se bojda pogajajo, potem bi se kriza prenehala. Rudnik naloži s svojimi modernimi tehničnimi napravami dnevno lahko do 500 vagonov. Seveda bi bil to višek produkcije. Sedaj, kadar se obratuje, se naloži od 200—250 vagonov na dan. Rudnik ima še velikanske zaloge premoga, ki se nahaja ob separaciji za Savo. Danes se nalaga večinoma kosovec in zdrob. Naročila naraščajo, k temu je mnogo pripomoglo zadnje hladno vreme.

Pol milijona ukradel rojak rojaku v Čile

Tatu zasledujejo

Ljubljana, 21. avg.

Banska uprava je te dni obvestila ljubljansko policijo o ogromni tatvini, ki je bila pred kratkim izvršena med našimi izseljenci v Čile.

V tej južnoameriški republiki živi več naših izseljencev, največ Dalmatincev. Tisti, ki so se tja izselili pred vojno, so skoro vsi v ugodnem položaju in so si nekateri prihranili lepo premoženje. Seveda so tudi taki, ki niso varčevali in ki sedaj nimajo nič.

Delavec Ivan Kušej, najbrže Slovenec, si je prihranil lep znesek 40.000 čilenskih pezov, to je v našem denarju skoro pol milijona dinarjev. Nesreča je hotela, da je Kušej, ki se je ravno odpravil domov v domovino, uživat zasluženi počitek, prišel na mah ob vse svoje lepe prihranke. Z njim je namreč delal tudi neki Marko Car Ivov, doma iz vasi Mikulič pri Dubrovniku. Ta ni nikoli varčeval in je svoj zaslužek vedno sproti zapravil. Imel

pa je seveda vedno željo po bogastvu. Tako je dozorel v njem sklep, da se polasti premoženja svojega tovariša Kušaja. Ko je Kušej dvignil svoj denar v banki, je Car za to zvedel in mu ga ob prvi priliki, ki se mu je ponudila, izmaknil. Nato je Car pobegnil iz Čile, obupani Kušej pa je tako zaradi tovariševe zahrbtnosti postal na mah prav tak revež, kakor je bil pred dolgimi leti, ko je prišel iz domovine za kruhom v Južno Ameriko. Sedaj obupa je v Čile in prosi pomoči čilenske oblasti in naš konzulat, naj mu pomagajo izslediti tatu.

Oblasti seveda niso mogle ukreniti drugega, kakor izdati tiralo za Carjem, ki je med tem že najbrže prišel s kako ladjo pod tujim imenom preko velike luže. Na tatu so opozorjene vse večje mednarodne policije po pristaniških mestih, pa tudi policije v vseh jugoslovanskih mestih. Domnevajo, da se bo najbrže pokazal v svojem rojstnem kraju, potem ga bodo seveda hitro prijeli.

vanka«, »N mav čez izaro«, katere so pod vodstvom g. Polića brezhibno podali v največji užitek gostov in domačinov.

Večerja se je zaključila s pobratimstvom, s katerim se končajo vse angleške slavnosti in ganljivo je bilo videti, ko so si vsi, gostje pomešani med domačine, podali roke in peli v zboru pesem pobratimstva.

Angleži bodo odnesli iz Ljubljane vtise na ljubeznjiv in gostoljuben narod, mi Slovenci pa si bomo od obiska zapomnili, kar do sedaj še nismo vedeli, da je pravi Anglež tih in skromen v obleki in v obnašanju. Pa vsaj leži ravno v tem tajnost vsake veličine.

Smrt pri delu

Vrhnika, 21. avgusta.

V torek popoldne je kopal pesek v Krževem kamnolomu Podčelom 68 letni Trevn Franc, po domače Golč iz Podlpe. Pri kopanju se je sprožila večja skala in ga prijel za noge. Ko so mu prištni hoteli pomagati in ga oti izpod skale, se je odtrgala še večja skala in Trevnu padla na hrbet ter mu zlomila hrbtenico. Ponesrečenec je tri ure po nesreči umrl in bil prepeljan v domačo faro, kjer so ga pokopali. Trevn je bil po poklicu zidar in občeopoznan po vsej Vrhniki in okolici. Naj mu sveti večna luč!

Pod vlakom

Ljutomer, 20. avgusta.

Danes popoldne se je na glavnem kolodvoru v Ljutomeru ponesrečil gosp. Ludvik Anton, kleparski mojster iz Ljutomera. Pripehljal se je z vlakom Gor. Radgona—Ljutomer. Da si prikrajša pešpot, je želel prestopiti v vlak, ki bi imel peljati na postajališče Ljutomer, t. j. vlak Hodoš—Ormož. Ker so pa na postaji hkrati stali kar trije vlaki, je pomotoma vstopil v vlak ki pelje v Murško Sobotu. Ko se je začel vlak premikati, je opazil nasprotno smer in želel hitro skočiti iz vlaka. Pri tem ga je za seboj potegnila železna ograja in je prišel z eno nogo pod kolesa, katero mu je zmečkalo v bližnji glednjev. Ponesrečenca so odpeljali z vlakom v bolnišnico.

Iz Apačke kotline

Apačka kotlina, ki je širši javnosti še žal le prav malo znana, je rodovitna ravnina, ki se razteza med Muro in obronki Slovenskih goric ter med Radgono in Cmurekom ob avstrijski meji. Kmetijstvo in živinoreja sta tu glavni gospodarski panogi. Prebivalstvo, po večini nemško, je bilo prav premožno, dokler je lahko dobro vnovčevalo svoje pridelke.

Da se kmeta vsestransko podpre, se je ustanovila že pred leti podružnica kmetijske družbe pod vodstvom sedanjega agilnega predsednika, upravitelja vzornega Meinlovega veleposestva gosp. Oto Pajdaša ter njenega ustanovitelja in sedanjega podpredsednika g. Šolsk. upravitelja Janka Zela je njeno delovanje prav živahno ter šteje danes že nad 200 članov slovenske in nemške narodnosti. Vodstvo podružnice skrbi za napredek svojih članov s poučnimi predavanji, preskrbuje cenena umetna gnojila, posreduje nabave poljedelskih strojev, živinske soli ter vseh gospodarskih potrebščin.

Do preobrata je šel ves promet iz tukajšnje kotline v Radgono oziroma Cmurek ter dalje proti

Mož uspeha

vpliva in ugleda je mladi ravnatelj L. Vsi priznava njegovo nadarjenost za trgovino, kakor tudi za družabnost. Prištevajo ga tistim, ki obvladajo življenje. Zavedno se varuje vseh tvarin, ki bi utegnile škodovati njegovi življenjski sili. Tako tvarina v kavi je kofein, ki razdražuje.

»Najpotrebnejši so nam zdravi živci. Da jih varujem, pijem kofeina prosto kavo Hag. Vse dobre lastnosti so ohranjene v tej najzibornejši zrnati kavi, odvzete so ji samo neprijetne. Tako je torej kava Hag v pravem pomenu besede dobrotnica in izboljševalka življenja.«

Privoščite sebi in svoji družini odslej kavo Hag, doma kakor tudi na počitnicah! Dobiva se v vsaki boljši prodajalnici s kolonialnim blagom! Tudi v kavarnah in hotelih točijo na željo kofeina prosto kavo Hag.

Rudarsko romanje na Brezje

Delavci-rudarji iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja bodo priredili poseben izlet na Brezje in Bled dne 23. in 24. avgusta 1930. Vlak bo odhajal dne 23. avg. ob 12.40 iz Hrastnika, ob 12.50 iz Trbovelj, ob 12.57 iz Zagorja in stane vozna karta za Bled—Jezero 48.50 Din in nazaj. Izkaznice se dobe pri župnih uradih v Trbovljah, Zagorju in Hrastniku.

Izleta se udeleži 1200 izletnikov iz delavskih družin. Na Brezjah bo na predvečer dne 23. avg. sv. spoved, pridiga priznanega delavskega duhovnika in rimska procesija. Dne 24. avgusta bo ob 5. skupno sv. obhajilo delavcev in nato bo imel slovesno sv. mašo in pridigo mariborski pomožni škof dr. Tomažič. Ob 9. uri se odpeljejo delavci iz Otoč in prispejo na Bled skozi Vintgar okoli poldne. Ob 4. bo sklepna pobožnost s pridigo v cerkvi na blejskem otoku, katero bo imel profesor Lojze Jan Payč. Ob sedmih zvečer se odpeljejo izletniki domov.

Pričakujemo, da bodo v Ljubljani, v Kranju, na Brezjah in na Bledu delavci svoje tovariše iskreno pozdravili in obnovili prijateljstvo in tovariško zvestobo.

Dan nesreč v Litiji

Litija, 19. avg.

Ko je vozil v nedeljo neki avtopodjetnik neke svate iz Litije na Savo, so se najbrže v sled napačnega hupanja pri železniškem prelazu splašili konji posestnika Planinška iz Zahribe ter je prišel posestnik Planinšek pod voz, kjer si je težko poškodoval noge pod členkom. Avto je kar naprej peljal in je močno ranjenega Planinška odpeljal avto g. Pleničarja v Litijo, kjer so mu rano izprali ter zašili. Za delo nezmožen pa bo najmanj mesec dni. — Koga zadene krivda, bo dognala sodna preiskava. Politična oblast pa naj strožje gleda na to, da sofirajo avtomobile, posebno še avtotaksije le izprašani soferji, pa ne bo toliko nesreč.

Predilničar Niko Kolman iz Gradca pri Litiji, preko tedna trdo dela v tukajšnji predilnici, ob nedeljah in praznikih pa prodaja tukajšnemu slaščičarju Mohorju sladoled z vozičkom po okolici. Ko je sladoledni voziček porival proti stavbam predilnice, se je ob kamenje spodtaknil ter tako nesrečno padel, da si je nalomil levo roko. — Prvo pomoč mu je nudil okrožni zdravnik dr. Polde Ukmar, nakar je moral oditi v ljubljansko bolnišnico.

Lažje se je ponesrečil vodja lesnega oddelka kmetijske zadruge v Smartnem, g. Avgust Koprivnikar. Bil je na žegnanju na Filič vrhu pri Javorju, kamor je vsled krasnega vremena od vsepovsod prihitelo mnogo ljudstva. G. Koprivnikar se je v večji družbi kolesarjev proti večeru z žegnanja vračal domov. Na nekem ostrem ovinku pa je zletel iz kolesa in z vso silo tresčil v breg. Nezvestnega so z umetnim dihanjem spravili k sebi njegovi tovariši ter ga spravili k zdravniku v Litijo. G. Koprivnikar ima lažjo rano na čelu ter si je izvinil roko.

Bosanke v narodnih nošah.

Hrватice v narodnih nošah.

Z evharističnega kongresa v Zagrebu:

Kačji praznik v Maroku

V Maroku se srečujeta dva svetova, toda ne stapljata se nikakor ne. Mavri pač sprejemajo zunanjo francosko civilizacijo, se vozijo s kolesi, imajo gramofone, zahajajo v evropske krčme in nikakor ne marajo več služiti kot gonjači kamel po Sahari. A vse to je samo zunanje, slučajno. Mavri ostajajo slej ko prej v svojem lastnem svetu in danes srečujemo tam v resničnem življenju podobe iz Tisoč in ene noči. Šerifi jezdiho na oslih med množico, v cape oblečeni »svetniki« žde pred mošejami in po kavarnah prepevajo sivobradati bardi o Andaluziji...

Prav posebno pa se kaže nasprotje med Afriko in Evropo v teh vročih avgustovih dneh, ko se po mestih in bazarih zbira red »aissau«, da obhaja god svojega ustanovitelja: Sidiya Muhameda ibu Aissa.

Sidi Muhamed je živel v 15. stoletju v sultanovem mestu Miknas. Bil je na glasu kot svetnik. Mogočni sultan Mulay Izmael je postal nanj ljubosumen, ker ga je ljudstvo zelo častilo, ter je sklenil, da ga da umoriti. Toda Sidiya Muhameda, pravi pripovedka, je prišel svarit pred nevarnostjo angel. Zbežal je v puščavo in se tam skril. Allah, katerega je prosil za pomoč, ga ni zapustil. V Miknasu se je zgodilo čudo! Neka nevidna sila je gnala ljudi, da so zapuščali svoje domove in sledili svetniku v puščavo. Kmalu v Miknasu ni bilo več ne kovačev ne krojačev ne zidarjev, bazari so opusteli, promet se je ustavil.

Tedaj je ukazal Mulay Izmael pod pretnjo smrtnih kazni in mučenja, da straže ob mestnih vratih ne smejo nikogar več spustiti iz mesta. Toda straže so oslepele in beg v puščavo se je nadaljeval. Sele sedaj se je sultan uklonil Allahovi volji in odposlal v puščavo sele, ki so Sidiya Muhameda prosili, naj se vrne v Miknas. Našli so »svetnika« sredi množice, ki je pobožno poslušala njegove nauke.

ekstazi je namreč aissau nepreračunljiv, ne zaveda se svojih dejanj. Poleg samozataje plamti tedaj v njegovih očeh krvoželjnost. Vrže se n. pr. na jagnje ali kako drugo žival, jo raztrga in razmesari in golta krvave mesne cunje.

Bratje reda aissau se dele po živalskih vrstah: Levji bratje trgajo ovce in koze na najkrutejši način; velblodji bratje si nalagajo na hrbet težka bremena in požirajo neprebavljive reči; šakalski bratje bevskajo in tulijo.

Zmisel vsega tega početja je težko umeti, spominja morda na menade pri dionizijskih misterijih. V redu je mnogo črncev, potomcev črnih sužnjev v notranji Afriki, tako da se je v red vrinilo nedvomno mnogokaj iz čarodejskega kulta črnih plemen. Pri rotitvi duhov, ki je ob njihovih slovesnostih v navadi, sodelujejo predvsem črnci, ki jih je lahko uspavati in ki potem trde, da so govorili z džini in angeli.

Ti fanatični bratje imajo neko lastnost, ki je znanost še ni pojasnila: kačji pik jim ne škoduje in poznajo tudi sredstva, da rešijo soročate pred posledicami kačjega pika. Pogosto naleti človek na bomo oblečene, izsušene postave bratov aissau; na glavi imajo košaro, iz katere se vijejo in sikajo najstrupenejše kače in se jim ovijajo okoli vratu. Ob verskih slovesnostih si vtikajo bratje kačje glave v usta, se dajo pičiti in tudi sami grizejo kače, ne da bi jim vse to kaj škodovalo. Po njihovih kočah gomazi strupenih kač in tudi v njihovem samostanu so kače potrebne domače živali.

Bratje aissau se razlikujejo od drugih marokanskih verskih redov po svojih groznih, barbarskih običajih in divjosti; drugi redovi kljub svojim fanatičnim verskim vajam izključujejo vsako čarodejništvo in se vdajajo globokemu misticizmu. Za Evropejca je skoraj nemogoče, da bi prodril v zaprti svet marokanskih verskih redov.

Spomenik sv. Emeriha v Budimpešti, ki so ga odkrili te dni o priliki 900 letnice smrti kralja Emeriha. Na obsežne Emerihove slavnosti je poslal sv. oče posebnega delegata.

Sidi Muhamed je bil svojim pristašem velel, naj si utolažijo lakoto s tem, karkoli jim pride v roko. Verniki so tedaj segli po kamenih, kačah in škorpionih, in kakor hitro so jih prinesli v usta, se jim je mrčes in kamenje spremenilo v najslastnejše jedi, pesek pa, s katerim so napolnili svoje čaše, se je izpremenil v čisto studenčnico.

V spomin na ta izhod v puščavo govtajo člani reda »aissau« še danes na svoj praznik kače in škorpione in trdijo, da se jim v ustih izpreminjajo v mleko in med. Prav ta mesec se zbirajo po mestih, tulijo po ulicah, si ovijajo okoli vrata kače, plešejo, dokler se jim v zanosu ne pokažejo pene na ustnah — človeku se zdi, kakor da se je odprlo peklo in izbljuvalo na zemljo vse zle duhove. Evropejci se ob takih prilikah skrivajo po svojih hišah, da se ne srečajo z besnečimi brati. V svoji

Svojevrsna planinska koč. Na prelazu Giacomo Peccatore v višini 2200 m so postavili na stebre star osebni vagon in ga preuredili v planinsko koč. Vagon svoji novi svrhi zelo dobro služi.

Številke govore

Na Francoskem imajo 80 norišnic, in vse so prenatrpane. Število norcev je od lanskih 23.000 napredovalo letos na 26.000. Po uradnih podatkih tvorijo pretežno večino tega prirastka nekdanji vojni udeleženci. Po več letih mirnega življenja nenadno postanejo žrtev na fronti prestanega strahu, razburjenja ali pozabljenih ran na glavi. Poleg francoske absolutne večine izkazuje največje število umobolnih južni narodi: Alžirci, Italijani in Grki. Toda na prvem mestu je ruska emigracija. V Parizu, ki šteje do 20.000 Rusov, so n. pr. internirali samo lani v eni sami norišnici 37 Rusov! Večinoma ne obvladajo niti jezika, da bi se sporazumeli z zdravniki ali strežniki. Skoraj vsi si domišljujejo, da jih zasledujejo komunisti. Vsako noč se ponavljajo obupni prizori, ker se dozdeva nesrečnejšem, da jih ima zopet v oblasti Čeka.

DIŠAVE SLON

Manevri proti strupenim plinom v Leningradu. Čete, ki očiščajo zrak strupenih plinov, so oblečene tako, da so popolnoma zavarovane proti jedkim plinom. Manevrom so prisotnovali velike množice.

Cerkvica za oglom

To ljubkovalno ime uživa v New Yorku cerkev Gospodovega Spremenenja, ki posebno slovi zaradi velikega števila porok. Zadnjo soboto je prekosila svoj lastni rekord, ker se je poročilo v njej v teku enega dneva 45 parov. Dosedanja rekordna številka je znašala 39. V »Cerkvici za oglom« se enako radi poročajo bogati in revni. Njena priljubljenost izvira menda iz demokratičnosti, ki je redek pojav v Ameriki. Vsi oklicani se poročijo strogo po vrsti, in je poroka vedno ena in ista za delavca ali milijonarja.

Poplačano usmiljenje

Leta 1918. je granata na fronti težko ranila nekega francoskega vojaka. Ameriški vojak Bringham je z nevarnostjo za lastno življenje v močnem nemškem ognju pobral ranjenega Francoza, ga za silo obvezal in privlekel v lazaret. Čeprav ni razumel Amerikanec francoski in ranjenec angleški, vendar sta dala vojaka drug drugemu za slovo lističa z imenom in naslovom. Bringham, ki je delavec v Los Angelesu, je v boju za vsakdanji kruh že davno pozabil na to vojno zgodbo. A pred kratkim je iz Pariza dobil obvestilo, da mu je zapustil neki Renault 1 milijon 500 tisoč frankov. Ta Renault je bil oče ranjenega Francoza. V oporoki se je spomnil rešitelja svojega sina in mu zapustil peti del svojega premoženja.

Filmske zvezde tonejo

Dobri stari časi nemih filmskih zvezd tonejo v nepovrat. Kako enostavna je ota tedaj pot filmskih zvezd! Nekje jo je nekdo »odkril«. Iz imen »Kratochwil« ali »Sonnenschein« je nastalo tuje zveneče filmsko ime, ki je takoj navdušilo množico. Potem so listi objavili življenjepis zvezde, ki je moral biti seveda kar se da pustolovski in najsil je bil tudi od kraja do konca izmišljen. Propaganda je zavihrala kakor orkan — in nova zvezda je postala popularna. Koliko časa je to tudi ostala, je bilo odvisno od tega, če je res kaj znala ali pa prav nič.

Danes je za večino velikih imen nemega filma nastala kriza, ker je zanje očitno težko dobiti engagement pri zvočnem filmu. Saj tekmujejo z njimi veliki gledališki igralci: Bassermann, Gruendgens itd. V sedanjem navalu zvočnega filma zelo nevarno omahujejo prej zmagovita imena: Mary Pickford, Vilma Banky, Lya de Putti, Colleen Moore in Rod la Roque. Vse te so se odločile, da dajo filmu slovo in odidejo — h gledališču. Gledališki ravnatelji na Broadwayu so jih radi sprejeli; ni jim za govorno umetnost teh tonečih zvezd, marveč za njihova še vedno popularna in privlačna imena, ki bodo sedaj služila kot blagajniški magneti.

Marga v. Etzdorff, znana sportna učiteljica v Berlinu, ki se je z malim letalom odpravila iz Berlina v Carigrad. Leti v smeri: Češkoslovaška, Avstrija, Ogrska, Jugoslavija, Bolgarija. Vračala se bo čez Romunijo in Poljsko.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 22. avgusta: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18.30 Ohcetna godba Magistrov. — 19.30 Gospodinjska ura, gđe. C. Krekova. — 20.00 Samospevi g. Juga. — 20.30 Klavirski koncert g. Marjana Lipovška. — 21.30 Šlagerje poje g. Mirko Premelč. — 22.00 Časovna napoved in poročila.

Sobota, 23. avgusta: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, plošče. — 13.30 Iz današnjih

Marion Talley, najpriljubljenejša pevka Metropolitan Opere v New Yorku in najboljša plačana pevka na svetu. Nedavno je pevka dala gledališču slovo in odšla na svojo farmo, češ da hoče poslej živeti v miru in se posvetiti poljedelstvu. Toda kmetovanja se je hitro naveličala in sprejela sedaj zopet engagement na Metropolitan operi.

dnevnikov. — 18.30 Duo: Kitara-mandolina (gg. Samarin-Karmel). — 19.30 Dr. Pavel Breznik: O potresih. — 20.00 Prenos iz Beograda. — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse).

Drugi programi

Sobota, 23. avgusta:

Belgrad: 12.45 Koncert orkestra. 19.30 Narodne na harmoniko. 20.00 Pevski koncert gđe. Vedral iz Ljubljane. 21.00 Večerni koncert orkestra. 22.15 Koncert zabavne glasbe. — **Budapest:** 12.05 Koncert orkestra. 17.30 Plošče. 18.00 Koncert orkestra. 20.00 Koncert ogrskih narodnih pesmi. 21.00 Malo smeja. 21.45 Koncert orkestra. 22.15 Koncert vojaške godbe. — **Dunaj:** 15.15 Koncert. 18.25 Pesmi. 19.30 Umetnost in kultura Afrike. Predavanje in plošče. 20.05 Vijolina. 20.35 »Laurecht und Landereinc. Enodejan, in »Tihozitje, enodejan, nato večerni koncert iz operet in tonfilma. — **Milan:** 17.00 Plošče. 19.30 Večerni koncert. 21.25 Pestel koncert, nato plesna glasba. — **Praga:** 20.00 Večerni koncert orkestra. 22.25 Zabavni koncert jazz orkestra. 23.20 Zabavni koncert. — **Langenberg:** 17.30 Večerni koncert (tenor in mandoline). 20.00 Veseli večer, nato lahka in plesna glasba in nato mojstri jazz-a. — **Rim:** 17.30 Pop. koncert orkestra. 21.02 Veliki zabavni koncert, nato plesna glasba. — **Berlin:** 18.30 Zabavna glasba. 20.00 Kabaret, nato poročila in plesna glasba. — **M. Ostrava:** 20.00 Večerni koncert orkestra. 22.25 Zabavni koncert jazz orkestra. 23.20 Zabavni koncert.

Naša zunanja trgovina

Iz pravkar objavljene statistike naše zunanje trgovine v prvi polovici t. l. posnemamo še sledeče podatke:

Po posameznih skupinah smo uvozili (v %):	1928	1929	1930
hranila in pijače	11.6	12.1	8.2
sirovine, polfabrikati	16.5	17.6	18.8
fabrikati	71.9	70.2	72.9

Izvoz pa je bil sledeč (v %):

	1928	1929	1930
živila	15.7	11.6	11.1
hranila, pijače	20.0	20.8	34.0
sirovine, polfabrikati	53.6	57.9	47.0
fabrikati	10.8	9.7	7.9

Gozd

Naši gozdovi so naše največje zakladnice, kjer so shranjeni ogromni zakladi, samo najti in dvigniti jih moramo. Koliko ljudi živi pri nas od gozdarstva. Denar prejemajo posestniki gozdov, delavci, ki sekajo les, vozniki, industrijalci, nadalje delavci na žagah, lesni trgovci in obrtniki. Dolga zlata veriga, ki se prične v gozdu, se vije od samujočih žag, ob šumečih srebrnih potočkih, skozi vase, tja do mesta.

Bas na naši letošnji šumarski in lovski razstavi na ljubljanskem velesejmu, ki se vrši od dne 31. avgusta do 15. septembra, bomo imeli priliko videti vsa bogastva gozda, kakor tudi način, kako se te zaklade dvigne, da ostanejo podonosni še v naprej. Šumari bodo prikazali pravilno gojenje gozda. Vsak posestnik bo imel priliko videti suho seme, seme kako vzklji, rast mladega in starega drevesa, les in zopet cvet in sad. Poleg kakih 150 vrst lesa bodo prikazane zanimive igre prirode, ki se pojavijo večkrat na drevju prav tako, kakor na drugih bitjih in imajo pri človeku žal nepregledne zle posledice. Prikazano bo, kako se les spravlja in vsi najmodernejši pripomočki, ki bodo, če bo šlo tako dalje, kmalu izpodrinili staro orodje.

Iz rok šumarjev prevzemajo les industrijalci. Tudi pri tem bo po možnosti prikazan ves potek obrata. Na razstavi bodo razstavljeni tudi najrazličnejši produkti, o katerih le redkokoli ve, da so iz lesa, da so bili zasnovani v gozdu. Največja tozadavna atrakcija bodo gotovo nogavice iz svile, pridobljene iz lesa.

PONESREČENA SPEKULACIJA.

Milan, 21. avg. as. Radi borznih spekulacij upravnega sveta je demisioniral predsednik največje italijanske delniške družbe za gospodarska podjetja, obdelovanje zemlje, za namakanje zemlje in za živinorejo, to je leta 1872. ustanovljene Società delle bonifiche ferraresi v Turinu z glavnico 100 milijonov lir. Po demisiji predsednika je takoj prišel tudi polom delniške družbe. Sodišče je dovolilo poravnavo. Upravni svet je z borznimi spekulacijami zapravil 250 milijonov lir, dočim znašajo aktiva 150 milijonov. Društvo je imelo nad 25.000 ha plodovite zemlje, močno živinorejo in največje ribogojstvo v Italiji. Zadnjih deset let je dividenda znašala vedno 10 do 14%. Kurzna vrednost delnic z nominalno 200 lir je dosegla najvišje vrednosti 400—450 lir, nazadnje pa je padla na 45 lir.

Zvedeli smo, da se širijo vesti, da nameravamo prodati naše zdravilišče. Zavračamo te vesti kot popolnoma neresnične. — Lastniki Zdravilišča Slatina Radenci.

Dobave. Ravn. drž. rud. podjetij v Sarajevu sprejema ponudbe za dobavo specialnih vagončkov. Ravn. drž. žel. v Ljubljani sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo točnega gramozja ter vreč (iz jute) za cement. — Ravn. drž. železnice v Varesu sprejema do 3. sept. ponudbe za dobavo črne železne pločvine, platna, šilona, brisač, odej, ovsa ter hrastovih jamskih pragov. — Ravn. drž. rud. v Brezi sprejema do 4. sept. ponudbe za dobavo sirarske, meril, bičev, uzd, svinčene minija, žeb-ljev, zakovic in vijakov. — Dne 12. sept. se bodo vršile naslednje ofert. licitacije: pri ravn. drž. žel. v Subotici glede dobave električnega materiala in impregniranih drog; pri ravn. drž. žel. v Sarajevu glede dobave opeke, pri upravi drž. monopolov v Belgradu glede dobave platna američanske rdečega voska; pri ravn. pomorskega prometa v Splitu glede dobave mizarskih klopov.

Oferti. licitacija. Dne 5. sept. 1930 bo v računsko-gospodarskem oddelku ministrstva za gradnje, Masarykova ulica št. 2 v Belgradu, prva oferta, licitacija za dograditev obalne utrdbe na levi strani Dunava med Zeleno glavo in Apatinom. Predračunska vsota znaša 2.060.101 Din.

Borza

Dne 21. avg. 1930.

DENAR

Danes so devizni tečaji z izjemo Trsta bili čvrstješi. Do zaključkov je prišlo v devizah Berlin in Praga, ki ju je dala Narodna banka, in Trst, kjer je bilo zaključeno privatno blago.

Ljubljana. (V okrajanih zaključkih tečajih.) Amsterdam 2270.25 bl. Berlin 1344.75-1347.75 (1346.25). Bruselj 787.63 bl. Budimpe. 988.50 bl. Curih 1095.90 bl. Dunaj 796.50 bl. London 274.50 bl. Newyork 56.245 bl. Pariz 221.65 bl. Praga 166.84-167.64 (167.24). Trst 294.05-296.05 (295.05).

Zagreb. Amsterdam 2267.25-2273.52. Berlin 1344.75-1347.75. Bruselj 787.63 bl. Budimpe. 988.50 bl. Curih 1094.40-1097.40. Dunaj 795-798. London 274.10-274.90. Newyork 56.145-56.345. Pariz 220.65-222.65. Praga 166.80-167.60. Milan 293.90-295.90. Sofija 40.75-41.25.

Curik. Belgrad 4.12875. Amsterdam 207.13. Atene 6.675. Berlin 122.825. Bruselj 71.85. Budimpe. 90.20. Bukarest 3.065. Carigrad 2.44. Dunaj 72.68. London 25.0475. Madrid 54.75. Newyork 514.225. Pariz 20.225. Praga 15.26. Sofija 3.725. Trst 26.935. Varšava 57.70. Kopenhagen 137.90. Stockholm 138.20. Oslo 137.85. Helsingfors 129.5.

VREDNOSTNI PAPIRI

Danes beleži zagrebški borza nekaj več prometa v drž. papirjih. Zaključena je bila vojna škoda, nadalje je bil zaključek v obveznicah DHB. Slabeše je bilo danes 7% investicijsko posojilo kakor tudi dolarski papirji, ucvrstila pa se je vojna škoda. Med bančnimi papirji se je ucvrstila Prastredion 920, zaključki so bili tudi v delnicah Jugobanke in Poljbanke. Industrijski papirji beležijo promet le v delnicah osješke Sečerane. V ostalem ni izprememb.

Pregled kaže, kako velik del našega uvoza zavzemajo fabrikati. Opazimo celo, da uvoz fabrikatov še narašča. Na drugi strani se pri izvozu letos pozna velik izvoz pšenice in koruze. Absolutno se je izvoz hranil in pijač povečal od 621 na 1142 milj. Din. Izvoz sirovin in polfabrikatov pa je nazadnje od 1.731.5 na 1.580.7 milj. Stalno nazadnje naš izvoz industrijskih izdelkov, katerih smo še v prvi polovici lani izvozili za 290 milj., letos pa samo še 266.6 milj. Din. Se bolj pa je padel odstotni delež industrijskih izdelkov pri uvozu. Absolutne številke uvoza kažejo napredek uvoza sirovin od 648 na 655 milj., padel pa je uvoz fabrikatov od 2.583 na 2.536 milj. in hranil od 444 na 284 milj. To kaže, da se pri nas industrijalizacija polagoma le uveljavlja.

Ljubljana. 8% Blr. pos. 97.50 bl. 7% Blr. pos. 87 bl. Celjska pos. 160 den. Ljublj. kred. 122 den. Prastredion 910 den. Kred. zavod 170-180. Vevče 124 den. Stavbna 40 den. Sešir 105 den. Ruše 280-300.

Zagreb. Drž. pap.: 87.50-88.25; agrari 55-55.50; vojna škoda ar. 438.75-439, kasa 438.75-439 (438.75). XI. 438-439, XII. 438-439 (438); 8% Blr. pos. 97.25-97.75; 7% Blr. pos. 86.50-86.875; 7% pos. DHB 85.50-85.75 (85.75); 6% begl. obv. 77 den. Bančne delnice: Ravna gora 75 d. Hrvatska 50 d. Katolička 38 bl. Poljo 56-56.50 (56.50). Kreditna 96 d. Union 191-192.50. Jugo 77.50 (78.50) (78). Lj. kred. 122 d. Medjunarodna 64 d. Narodna 7.950-8.025. Obrtna 36 d. Prastredion 910-920 (920). Etno 155-165. Srbska 186-187.50. Zemaljska 134-135. Industrijske delnice: Nar. šum. 25-30. Guttman 147.50-160. Slavek 60 d. Slavonija 200-202. Našice 1.150 d. Danica 103-109. Pivara Sar. 180 d. Drava 220-240. Sečerana Osjek 309-311 (310). Nar. ml. 20 d. Osj. ljev. 180-210. Brod. vag. 110-112. Union 115-125. Vevče 124 d. Isis 24-38. Ragusea 375-400. Oceanica 210-225. Trboveljska 398.50-401. Split cement 500 bl.

Belgrad. Narodna banka 7800-7910, 7% inv. pos. 91. agrari 55-55.50, vojna škoda 452-453, XI. 459.50-460, XII. 462.50-463. Tob. srečke 35. Srečke Rdeč. križa 55. 6% begl. obv. 78, 7% Blr. pos. 89.25.

Notacije naših držav. papirjev v inozemstvu: London: 7% Blr. pos. 86-86.625. Newyork: 8% Blr. pos. 96.50-97.50, 7% Blr. pos. 86.25-87, 7% pos. DHB 84.875-86.

Dunaj. Don. sav. jadr. 88.35, Wiener Bankverein 18. Creditanstalt 47.50, Escompteges. 159, Zivno 91.90, Ruše 33.50, Slavex 7.40, Mundus 158, Alpine 24.10, Trbovelj. 49.85, Rima Murany 82.35.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 1 vagon bukovih drv, 1 vagon desk in 1 vagon remeljnov. Tendence mlačna.

Žitni trg

Tendence je postala prijaznejša. Popravili so se tečaji v Budimpešti in tudi Chicago je čvrst. Koruza je v Chicagu za 8 in pol točke višja kakor pšenica. Danes je bilo povpraševanje za pšenicu Srbobran po 180-182.50, banasko blago se je ponužilo po 175, sremesko blago je ostalo neizpremenjeno, bačko blago pa notira 177.50, gornjebačko 182.50. Koruza stane 132.50-135 naklad. postaja. Moka je neizpremenjena, kakor tudi otrobi. Oves stane 147.50-152, ječmen pivovarski 170, bački oz. 125-132.50 po postaji in kvaliteti.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

Novi Sad. Borza ni poslovala.

Budimpešta. Tendence nestalna. Promet srednji. Pšenica: okt. 17.34-17.59, zanj. 17.35-17.36; marec 19-19.32, zanj. 19.03-19.04; maj 19.45-19.77, zanj. 19.51-19.52. Rž: okt. 11.28-11.60, zanj. 11.38-11.40; marec 12.47-12.80, zanj. 12.45 do 12.50. Koruza: avg. 16.22-16.30, zanj. 16.25-16.28; sept. 16.20; maj 15.98-16.40, zanj. 15.95-15.98; transit avg. 14; maj 14.15.

Iz službenih objav

Razglasi sodišče in sodnih oblastev. Upokojena je z dnem 31. avgusta 1930 žitniška paznica Tumpelj Marija pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Dražbeni oklici. Dne 6. oktobra 1930 ob 9 bo pri sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Gor. Strazha, vl. št. 345; Jurka vas, vl. št. 1050. Cenilna vrednost 6910 Din; najmanjši ponudek 4607 Din. Okrajno sodišče v Novem mestu. — Dne 13. oktobra 1930 ob 11 bo pri sodišču v sobi št. dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zg. Gabernik, vl. št. 78. Cenilna vrednost 12.900 Din, vrednost pritlikline 50 Din, najmanjši ponudek 8643 Din. Okrajno sodišče v Rogatcu. — Dne 14. oktobra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga Knežja vas, vl. št. 630. Cenilna vrednost 2179.50 Din, najmanjši ponudek 1453 Din. Okrajno sodišče v Trebnjem. — Dne 20. oktobra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 1 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Časjavas, vl. št. a) 108, b) 236. Cenilna vrednost a) 187.94 Din, b) 5036 Din, vrednost pritlikline a) 4940 Din, najmanjši ponudek a) 128.617 Din, ad b) 3358 Din. Okrajno sodišče v Rogatcu. — Dne 30. oktobra 1930 ob 10 bo pri sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnine zemljiška knjiga Pekl, vlož. št. 54, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja, zemljiških parcel in stiskalnice. Cenilna vrednost 75.880.50 Din, vrednost pritlikline 1500 Din, najmanjši ponudek 41.921 Din. Okrajno sodišče v Slovenski Bistrici.

Izpremembe v združnem registru. Hranilnica in posojilnica za Višnjo goro in okolico, r. z. z. n. z. Izbrislava sta se načelstvena člana Erjavce Janez in Zupančič Anton; vpisala pa novoizvoljena člana načelstva Erjavce Jože, posestnik v Kalcih št. 11, in Štepec Jože, posestnik v Starem trgu št. 3. — Kmetijsko društvo za dekanijo Novo mesto in okolico, r. z. z. o. z. v. Novem mestu. Izbrislal se je načelstveni član Blažič Franc; vpisal pa novoizvoljeni član načelstva ing. Kotlovšek Franc, profesor na Grmu. — Hranilnica in posojilnica v Hinjah, r. z. z. n. z. Izbrislal se je izstopivši član načelstva Razpotnik Ciril; vpisal pa novoizvoljeni član načelstva Germ Ignacij, posestnik na Plešu št. 6. — Klavnic v Guštanju, r. z. z. o. z. Združna pravila so se spremenila v št. 18, 24, in 31. — Hranilnica in posojilnica v Zavrču, r. z. z. n. z. Združna pravila so se spremenila v §§ 6, 11, 14, 35, in 37. — Wechselseitiger Vorschusskassen-Verein in Windisch-Feistritz, r. z. z. o. z. v. Slov. Bistrici. Zadruga sloni odslej na pravih, sprejetih na obnem zboru dne 13. aprila 1930. Besedilo firme odslej: Vzajemno in posojilno društvo v Slovenski Bistrici, r. z. z. o. z. Sedež Slovenska Bistrica.

IV. redni občni zbor Saveza Agrarnih Zvezd za Slovenijo, r. z. z. n. z. se vrši v Mariboru, dne 7. septembra 1930 ob 10 dopoldne v gostilni »Maribor«, Vetrinjska ulica (sprememba pravil in regularia).

Koncert angleških pevcev

V sredo, dne 20. t. m. je bil v filharmonični dvorani koncert angleških pevcev, ki je bil prav dobro obiskan kljub neugodnemu času in prav navdušeno in z zanimanjem sprejet.

Mešani zbor iz Anglije je sestavljen iz enajstih boljših zborov, šteje okrog trideset gospodov in dam, ki jih vodi skladatelj Arthur Fagge. Kot solista sodelujeta pri zboru sopranistka, koncertna pevka Ida Cooperjeva, in bariton kr. londonske opere Friderik Woodhouse, klavirsko spremljavo pa oskrbuje pianist Reginald Paul.

Angleški pevci pri nas še nismo zlepa čuli, zato so nas zanimali. Izredno zanimiv je bil tudi njihov program, ki je vseboval zelo mnogo, večino stare angleške skladbe. Pri nas, žal, prav malo poznamo glasbo, ki bi segala preko XVIII. stoletja nazaj. Angleži pa so nam pokazali še starejšo. Angleška glasba je bila od XIII. stoletja dalje, posebno še začetkom XV. in koncem XVI. tako evropsko merodajna, kakor vsi nizezemska, italijanska ali francoska in naši gostje so nam pokazali odbrane kose iz teh časov, prilivši jim za primero še par modernih skladb Elgarja in Sullivana ter par narodnih. G. Fagge je kot dirigent izredno dober poznavalec starega stila in že kot uvodna pesem, zdravljalo kraj, kompozicija iz XVII. stoletja je to pokazala: tekoča monodijna linija, a vendar jarki dinamični kontrasti. Motilje iz srednje XV. stol. je pokazala še bistveno značilnost tedanje angleške šole: vodilni glas, ki ga drugi močno homofonsko opletejo — stil, ki je znatno oplojil tedanjo nizozemsko šolo. Izredna zanimivost je bil takozvani Summer Canon iz leta 1236, eden prvih kanonov, kar jih poznamo. Nad ostinatom v basih se razvija kanon do šestih glasov v gornjih glasovih — ta za naša moderna ušesa silno monotona skladba je morala učinkovati v času nastanka kot drzna novotarija med običajnimi melizmatičnimi, gotičnimi motetami s heterogenim tekstom. V tej skladbi je že doberšen zaroček renesančne glasbe.

Drugi del je prinesel tri solospoje, enega Sullivanova, romantičnega, in dva iz XVII. stoletja. Peta jih je izborna solana in umetniško občutljiva, inteligentna Ida Cooperjeva. V tretjem delu so nas Angleži presenetili z dvema madrigaloma iz XVI. stoletja. Eden je bil živahen in čisto homofonski, drugi pa je kazal krasen popalestrinovski stil, podoben Gallusovemu (Thomas Morley, 1557 do 1603). Zbor ju je absolutiral s fineso in eleganco, ki je tej glasbi lastna: množica enakovrednih odstavkov je bila podana v lepi arhitektonski s fino linijo — Angleži so drugačnega temperamenta kakor mi in smo mogli enkrat slišati glasbo XVI. stoletja brez sladkega sentimentalnega našega južnjaški zbori vsiljujejo vanjo. Sledila sta dva dvopeva iz XVII. stoletja. To je bil čisti italijanski stil, kakor ga je ustvaril za opero Claudio Monteverdi; spremljana monodija, dva kanonično se ponavljajoča glasova nad strogo oslinatno klavirsko spremljavo. Tak stil lebdí danes vsem modernim pred očmi, iz tega stila je zajel zadnje čase čisto že tudi Stravinski, pri nas mu je blizu Ostrčeva šola.

Dvospeva sta krasno podala Cooperjeva in Woodhouse, v pravem stilu, da smo to glasbo mogli uprav v stilu doživljati. Neverjetno, kako blizu je našemu času ta preprosta, rahlo čustveno pobarvani idealizem v strogi formi! Bojim se, da so te lepe stare skladbe notranje le malo odmevale našle v našem poslušalstvu, ki je še romantično vzgojeno in poslušal skladbe z ušesi in ne s sremem. Sledili so zbori, šest mornarskih pesmi v unisonu s klavirjem. Zelo so navdušeni aplavz, te preproste hčerke angleške ljudske glasbe, k čemur ni malo pripomogla silno efektivna obdelava (par jih je obdelal tudi gospod Fagge). Zbor je nato pel še eno Morleyevo skladbo, priložil dve sveži, modernejši Elgarjevi in zaključil s po eno angleško in po eno škotsko narodno. Angleške narodne se v stilu bližajo bolj parlandu in ne poznajo one sočne melodičnosti, kakor n. pr. italijanska glasba, kljub temu pa moremo tudi mi čutili in njih neki pogon, ki po notranji sili ne zaostaja za južnjaško produkcijo.

Zbor je prav zelo discipliniran in inteligent, material morda nima mehkohe, kakor jo ljubimo južnjaki, prednasanje ne strastvenosti in sentimentalnosti, toda umetniška kreacija je ta koncert bil in se je vtisnil v neizbrisno spomin vsakemu, ki ga je z ljubozno in nekoliko poznamo stare glasbe poslušal. Kdor je poslušal vse samo s svojimi »modernimi« ušesi, nemara ni prišel na svoj račun. Upam pa, da je zlasti mlajša generacija čula kako idealizma preteklih dob, ki so ga nam prinesli Angleži s tem koncertom in da to zrno ne bo ostalo pozabljeno. Posredno je bil koncert kljub svojemu zgodovinskemu programu le marsikomu, ki napredno misli, močan impulz stila, ki zopet postaja »moderne«. Angleže bomo ohranili v častnem spominu. V.

Na mariborskem knjižnem trgu je izšlo te dni v lični opremi ter na 59 straneh izvestje državne klasične gimnazije v Mariboru, ki se nanaša na obdobje od 1. 1918. do 1930. Iz razdelitve ter obdelave snovi je zaznana večja in spretna uredniška roka. Uvodoma je podana v preglednih obrisih zgodovina tega starodavnega zavoda, ustanovljenega leta 1758. Iz tega zgodovinskega pregleda je razvidno, da je mariborska gimnazija dala Slovencem znamenite moške na najrazličnejših toriščih dejstevstva, kakor so n. pr. dr. F. Miklošič, Stanko Vraz, dr. M. Murko, D. Trstenjak, dr. A. Missla, dr. Zolger, dr. Ploj, dr. A. Korosec, inž. D. Serbec, dr. Kukovec, dr. Hohnjec, dr. Slavič, dr. Kalemnik, dr. Lukman, dr. Ozvald, dr. Veber itd. Nato sledi učni načrt ter imenik dijaštva v Zavodnem obdobju 1918-1930. Krasno poročilo zaključuje del, ki se nanaša na zadnje šolsko leto 1929-30 z vsemi tozadevnimi podrobnimi podatki o učnem osebju, učnih knjigah, pisanih nalogah, izletih, tečajnih izpitih ter učnih uspehih. Lep papir ter grafična izdelava pričata o upravičenosti odličnega slovesa Cirilove tiskarne v Mariboru. Izvestje je izšlo v samozaložbi drž. gimnazije, stane 10 Din ter se naroča pri zavodnem ravnateljstvu.

Sport

Prvi poraz dunajske Admire v Skandinaviji.

V zadnjih dveh letih je izvrstno moštvo sedaj drugoplasirane dunajske Admire odigralo v Skandinaviji 27 iger, toda niti ene ni izgubilo. Pred svojim povratkom na Dunaj so »nepremagljivi« odigrali svojo zadnjo tekmo in sicer proti mestni reprezentanci Kopenhagena. Še tamosnje časopise je zahtevalo od tega mestnega teama zmago nad Admirjo in tako je vseh 12.000 gledalcev, ki so posetili igro, pod vplivom te splošne želje znalo domače igralce nenavadno spodbujati. Res je, da so bili Dunajčani utrujeni od pravkar prestane turnee po severnih deželah, poleg tega je tudi moštvo padlo v svoji formi, vendar so tudi Danci igrali s tako voljo in s tolikim požitovanjem, da uspeh ni mogel izostati. Admirja je morala sprejeti prvi svoj poraz v Skandinaviji, ki ji je pretrgal venec doseženih zmag. Srečanje se je končalo s 4 : 1 v korist reprezentance mesta Kopenhagena. Uspeh Dancov je zaslužen in tudi odgovarja igračni obsej nasprotnikov. Za Admirjo bo pa ta edini poraz na njeni celi turneji vsekakor »okoliščina«, ki je prila nezaželeno prav sedaj, ko se moštvo vrača na Dunaj. — V zadnjem času vlada prav neprijetno razpoloženje v bivši cesarski prestolici napram dunajskim profesionalnim klubom, ki so v inozemstvu skoraj zapravili dober glas dunajske nogometne šole.

Českoslovaška : Srednja Nemčija 2 : 0 (1 : 0).

V Leipzigu sta se srečali Českoslovaška in Srednja Nemčija v internacionalni tekmi. Čehi so tudi to drugo tekmo odločili v svojo korist in zmagali z lepim rezultatom 2 : 0 (1 : 0). Igrji je prisostvovalo lepo število gledalcev, ki so se zelo razburjali nad sodnikom.

LAHKA ATLETIKA. Japonci v Berlinu. Zanimivo lahkoatletsko srečanje med reprezentancama mest Berlina in Tokio se je vršilo pred kratkim v nemški prestolici. Tekmovalo se je v 11 disciplinah. Japonci so se izkazali posebno v skokih ter v metih, dočim so Nemci prevladovali v drugih disciplinah, posebno v tekih. Pričakovano so zato tudi Nemci odločili to medmetno tekmovalje v svojo korist s 65% točkami. Japonci pa so dosegli le 48% točk. Navajamo le nekaj važnejših rezultatov. Skok v višino: Kimura (Tokio) 1.84; Skok v daljavo: Oda (Tokio) 6.95 m; Skok s palico: Nishida (Tokio) 4 m.

100 m v 10.7 sekundah Neresnična so se zdelo poročila, da je v Kanadi svetovni olimpijskemu zmagovalcu Williamsu postaviti v teku na 100 m nov svetovni rekord v času 10.3 sekund. Dognalo se je zdaj, da odgovarja omenjeno dejstvo resnici in da potrebitje omenjeni svetovni rekord le še uradnega potrdila.

PLAVANJE. Ogrska zopet zmagala. V Budimpešti se je vršila meddržavna waterpolo tekma med Ogrsko in Švedsko. Ni bilo dvoma, kdo bo zmagal. Ogrji so zopet pokazali, da v waterpolo nimajo tekmece, kajti tudi Švede so gladko porazili s 5 : 2 (2 : 0).

RAZNO. Časno priznanje jugoslovanskemu nogometašu. Naša reprezentanca, ki je sodelovala na svetovnem turnirju v Montevideo, je bila sestavljena največ iz igralcev BSK kot najboljši nogometno moštvo v Jugoslaviji. Dokaz tega so vabila, ki prihajajo v Belgrad iz največjih evropskih sportnih centrov. Dunaj, Budimpešta, Stockholm, Helsingfors, Riga itd. vabijo moštvo BSK-a, da obišče vsa ta mesta in pokaže svoje visoko znanje. Pravkar je BSK sklenil večji dogovor glede turneje po Skandinaviji, ki bo trajala cele tri mesece.

Nov francoski rekord. V Belfortu je uspešno Barlieru, da je v skoku v daljavo postavil nov francoski drž. rekord. Novi rekord znaša 7.13 m.

SK Ilirija. Lahkoatletski sektor. Vsi aktivni člani lahkoatletseke sekcije se pozivajo, da se sigurno udeležijo sestanka na igrišču SK Ilirije v petek, na dan 22. avgusta, ob 18.15. Važni dogovori radi početka jesenskega treninga in pa udeležbe na mitingu v Ptuj, ki se bo vršil 14. septembra t. l. — Načelnik.

Nogomet v tujini. Dunajski Rapid v Eindhovenu. Avstrijski nogometni prvak je odigral v Eindhovenu prijateljsko tekmo s holandskim prvakom Philipsom. Tekmo je posetilo nad 10.000 ljudi, ki so bili priča nenavadne igre. Dočim so Holandci vse do 20 minut pred koncem tekme vodili z 1 : 3, so Dunajčani v zadnjih minutah z nenadkriljivo igro dosegli zapored 3 gole in tako s 4 : 3 zmagali nad moštvom holandskega prvaka. Publika je samo strmela in se čudila Rapidovim igralcem. Po končani tekmi so gledalci navdušeno pozdravljali dunajsko moštvo.

Amerikanski nogometaši v Pragi. Českoslovaškemu prvaku Slaviji je uspelo pridobiti američansko nogometno moštvo »Fall Rivers« za enkratno gostovanje v Pragi. Tekmo je obiskalo nad 16 tisoč gledalcev, ki so bili z igro obeh moštvev jako zadovoljni. Američani so presenetili, kajti tolikega znanja ni skoraj nihče od njih pričakoval. Tekma se je končala z neodločnim izidom 2 : 2, kar popolnoma odgovarja poteku igre. V prvi polovici je bila Slavija, v drugi polovici pa Fall Rivers v premoči. — Glejda, da bodo Američani na svojem gostovanju po Evropi želi še velike uspehe.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par.
Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službodobe

Učenke

za mehanično umetno vezanje in predtisk sprejme Hakek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova ul. 13.

Kuharico

sprejemem z dobrimi sprejemami s 1. septembrom k manjši družini v bližini Ljubljane. Plača do 400 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Kuharica« št. 9467.

Učenko

z zadostno šolsko naobrazbo, zdravo in krepko, sprejme tukajšnja specialna trgovina. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštenca«.

Učenca

za mešano trgovino od kmečkih staršev, s potrebnimi šolskimi potrebščinami, sprejme. — Naslov v upravi Maribor.

Učenca

za veliko trgovino z mešanim blagom v večjem kraju na Gorenjskem — isčem s hrano in stanovanjem v hiši. Biti mora priden, pošten ter dober računar. Ponudbe pod »Stroga šola«.

Zasluzek

Zastopnike

za vse večje kraje sprejema Narodna štedionica i založni zavod d. d., filijala Beograd, Kralja Milana ulica 13/l. Sigurni mesečni zaslužek najmanj 4500 Din. Zaželen kapital od 1200 Din.

Samostojen vrtnar

z daljšo prakso, za vrtno nasade in zelenjadni vrt dobi trajni zaslužek. Zglasiti se je osebno s potrebnimi dokazili do 30. avgusta t. l. Naslov pri upravi lista pod št. 9218.

Pleskar

prvovrsten, z daljšo prakso dobi trajni zaslužek. Zglasiti se je osebno s potrebnimi dokazili do 30. avgusta t. l. Naslov pri upravi lista 9219.

Posrestva

Hiša

popolnoma nova, urejena za vsako obrt, blizu postaje, z vsem gospodarskim poslopjem — zelo ugodno proda Meze Fran, žel. upokojenec, Dolenji Logatec.

Mlin naprodaj

v najbolj prometnem kraju v bogati okolici z žitom. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 9270.

Prodaj hišo

s kovaško delavnico in z vsem orodjem po zelo ugodni ceni radi takojšnje preselitve. Več se poizve pri lastniku Ignacu Kucler, Poljane št. 3, pošta Kresnice.

Vnajem

Lokal ali hišo

za preureditev trgovine na deželi blizu farne cerkve ali pa v veliki stranski vasi, vzajem v najem, pozneje kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Brezkonkurenca« št. 9466.

Skladišče

se išče v bližini Miklošičeve ceste. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko: »Takoj« št. 9460.

Pouk

Šoferska šola

I. oblast. konc., Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Kupimo

Pekarno

dobro idočo, kupim ali vzajem v najem. Naslov v upravi »Slov.« št. 9438.

Prodajmo

Pianino

dobro ohranjen, izborn glas, ceno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9458.

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 Din. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

100 kg

koruze . . 185 D
rešet. ovsu 210 D
prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREZJE
LJUBLJANA

Blago za pohišstvo

ter ves tapetniški material se dobi v veliki izbiri najugodnejše pri Poljokan, Zagreb, Ilica 50.

Drva, odpadki

od žag se dobijo v vsaki količini pri trvdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244.

Vsak turek

se odvadi kajenja takoj, ako uporablja Nikoprost, ki stane enkrat za vselej franko 76 Din. — Razpošilja: Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega 36.

Lokomobila

je naprodaj znamke Baden Weinheim, 26 KS, z ležim cevnim kotlom, enim cilindrom, batno krmilo premer 180 mm, 220 obratov v minuti, kurilna ploskev 9,45 m², s celotno transmisijsko napravo. — Naslov: Graščina Novocelje, Zalec.

Tvrda A. VOLK

Ljubljana, Realjeva cesta 24. nudi najceneje vse vrste pletenice moko in druge mletvske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Deske III. za obijanje kratke za mizarje oblane za pode prodaja po zelo nizki ceni »Ilirija«, Dunajska c. 46. Telefon 28-20 in 25-95.

Poizvedbe

Zgubil se je

na Viču pes-fermač — rjav — sliši na ime Boy. Najditelj naj ga izroči lastniku v Rožni dolini cesta II/13.

Objave

Razpis

Cerkvenokonkurenčni odbor v Belih vodah odreja kritje župne cerkve v Belih vodah z eternitom. Ponudbe je poslati do 31. avgusta 1930 na omenjeni odbor v Belih vodah, pošta Šoštanj.

ZAHVALA. Ker smo ob bridki izgubi naše predobre matice, gospe

Terezije Zupančič

prejeli toliko izrazov sočutja, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej, izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo vsem, ki so na kakršenkoli način izrazili svoje simpatije do rajnice in nas tolažili v težkih dneh, posebno pa za vse poklonjeno cvetje in mnogobrojno spremstvo na njeni zadnji poti. Sv. maša zadušnica se bo brala v ponedeljek 25. t. m. ob 7 v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. Ohranite pokojnico v blagem spominu!

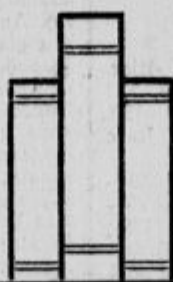
V Ljubljani, dne 21. avgusta 1930.

Zalujoča rodbina ZUPANČIČ.

Stavbno podjetje Anton Mavrič

se je preselilo v nove pisarniške prostore na Dunajsko cesto št. 38. Izvršuje vsa v stavbno stroko spadajoča dela, tudi načrte in proračune.

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ

K. T. D.
V LJUBLJANI
BOPITARJEVA ULICA 6
H. NADSTROPJE

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da nas je naša ljubljena hčerka

Angela Ropret

dijakinja drž. trgovske šole

včeraj dne 29. avgusta 1930 ob 17, previdena s svetimi zakramenti za vedno zapustila. — Pogreb bo v petek dne 22. avg. ob 17 iz bolnice k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 21. avgusta 1930.

ŽALUJOČI OSTALI.

MEDNARODNI VELESEJEM V PRAGI

7.—14. septembra 1930

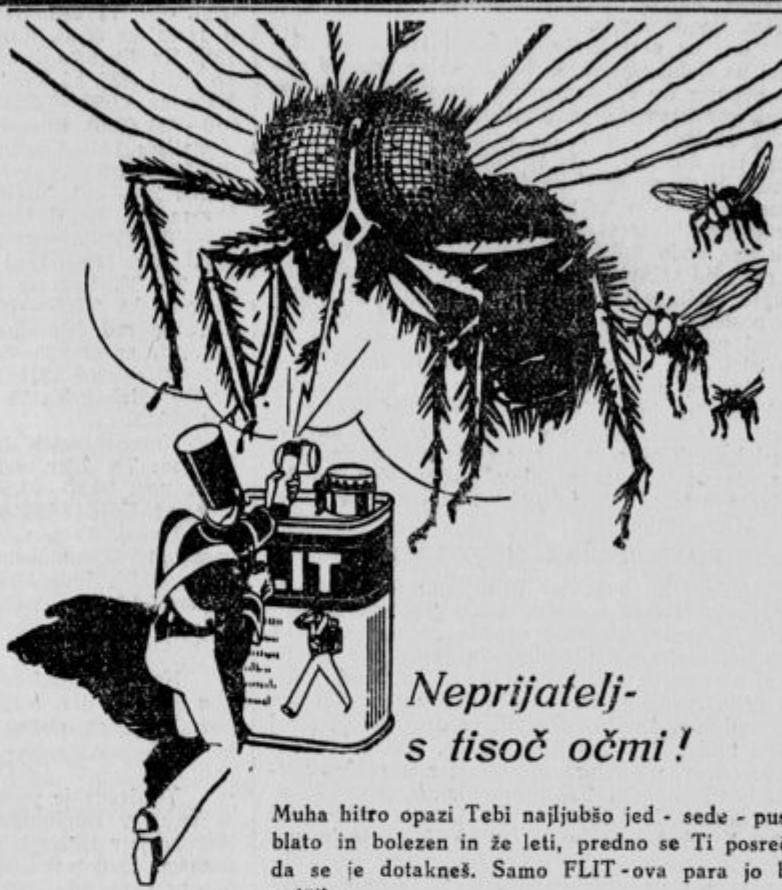
Svetovni velesejem na katerem so zastopani narodi in države.

Znižana vožnja

za brzovlake in navadne vlake Jugoslavije 25%,
Cehoslovaška 33%, Avstrija 25%

Pojasnila in legitimacije daje:

Čehoslovaški konzulat, Ljubljana,
Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova 2

Neprijatelj s tisoč očmi!

Muha hitro opazi Tebi najljubšo jed - sede - pustil blato in bolezen in že leti, predno se Ti posreči, da se je dotakneš. Samo FLIT-ova para jo bo uničila.

FLIT je smrtonosen muham, komarjem, bolham, moljem, mravljam, ščurkom, stenicam in njihovim jajcem. Tebi ne škodi. Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj FLIT-a z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

FLIT

naglo usmrti.

Opozorjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Rumeni gusarji

(Sodobna zgodba.)

»Ne vem. Tudi ne vem, kaj se je z njimi zgodilo. Roparji so me skušali prisiliti, da bi instaliral radijske priprave, ki smo jih peljali v Singapur; kaj se je pa potem zgodilo, pa že veš.«

Nekako eno uro so imeli mrtvo vodo. Nato pa se je začela oseka in tako so malo pred zoro pognali v ločje ter prišli zopet do Bantama. Pozdravili pa so jih slabe novice. Ko so bili na potu, je Hi Fo za trenutek skočil pogledat v vas. Tam pa je bilo vse strašno razburjeno, kajti Ming Vang Tang je zažugal; ako beguncev Mihaela in Lo Finga eno uro po solnčnem vzhodu zopet ne ujamejo, bo vas požgal do tal in vse njene prebivalce poklal.

Mihael je molčal. Ta vest mu je podrla vse načrte.

37. Zopet v vas.

Hi Fojeva novica je položaj popolnoma izpremenila. Zato je Mihael Eh Sangu naročil, naj pripravi družbi hrane, sam pa se je z bratom odstranil, da bi se o stvari porazgovorila.

»Veš kaj, fant?« mu reče. »Zdaj jih ne smeva pustiti na cedilu. Vaščani so prišli zavoljo nas v zadrego. Lo Fing in jaz bi ne mogla uiti, ako nam vaščani ne bi bili pomagali in skoraj prepričan sem, da Vang ve, da nam je pomagal baš Hi Fo.«

»Popolnoma istih misli sem tudi jaz,« reče Lovro. »Roka roko umiva. Ako bi vidva ne bila ušla, bi tudi mene ne mogla rešiti in zato sva jim zdaj dvakrat dolžna pomagati. Vkljub temu pa se mi položaj zdi

brezupen! Saj nas je samo peščica in še ta ni kaj prida porabna. Jaz sem zdelan in ti gotovo še bolj. Kako naj se torej postavimo celim tolpom roparjev nasproti, ko so vsi dobro oboroženi? Vasi ne bomo rešili, ako gusarjev ne pobijemo, a kako naj to storimo, ko nas pa tako strašno prekašajo po številu in orožju?«

»Vse to je res. Vendar pa je tudi nekaj razlogov, ki govorijo za naše podjetje. Največja truma roparjev se je z brodovjem odpeljala z doma. Če se nam torej posreči zgrabiti Vanga, bomo ostale kar pometli. Doselej nam je bila sreča jako mila, morda nam bo še naprej. Važno pa je, da izrabimo noč, kolikor je še je. A vprašajva še druge, kaj mislijo!«

Med vsemi člani družbe je Tim najbolj goreče želel, da bi z gusarji kako »zaplesali«.

»Moram pa tudi reči, gospod,« je zaključil svoja izvajanja, »da vam je kitajski gentleman napravil veliko uslugo in ako mu morete povrniti s tem, da gusarjem eno prisolite, tedaj se tudi na mojo pomoč lahko zanesete.«

»Hi Fo nam mora povedati, kako stojijo stvari v vasi,« reče Mihael. Čeng, vprašajte ga vi, moja kitajščina je za to nalogo prešibka.«

Hi Fo pojasni, da so lov za Mihaelom in Lo Fingom ustavili. Ming Vang Tang misli, da se skrivata nekje v bližini vasi in upa, da bodo radi njegove grožnje njuno skrivališče izdali; vsaj doslej je ob podobnih prilikah svoj namen na ta način vedno dosegel.

»Če so naju nehali loviti, ne bo preveč nevarno, da bi nas opazili, ako se vasi približamo,« reče Mihael. »Skoraj gotovo pa bo tam še precej gusarjev.«

Hi Fo pove, da bi jih utegnili biti še kakih trideset; nekateri stanujejo v velikem poslopju, kamor

so Mihaela pripeljali pred gusarskega poglavarja, ostali pa v sosednji hiši, ki jo je zasedel Budžak.

»Ne verjamem, da bi bil Vang še vedno tam,« pravi Mihael. »Zdaj so ga namreč gotovo že obvestili o tem, kar se je zgodilo v trdnjavi. Ako se je vrnil v trdnjavo, je brzkone večino svojih ljudi vzel seboj.«

»Če je tako, pa tudi njega ne bomo mogli zgrabiti,« reče Lovro.

»Seveda ne, a to nam delo le olajša. Saj si sam rekel, da nas je le peščica, ki bi v odprtem boju s tolpo dobro oboroženih gusarjev kaj malo opravila; ako so nam pa šli spiti in se nam posreči pobuniti svo vas zoper nje, potem bo pa stvar vse drugačna! Vprašanje je seveda, ali moremo od vaščanov pričakovati ponoči.«

Hi Fo ga je v tem oziru potolažil. Vaščani so vražjo gusarje, ker jih kruto zatirajo, jim plenijo posestva ter silijo k neprestani tlaki, a jim za vse to nikoli nič ne plačajo. Zato bodo radi volje pomagali vsakomur, ki bi jih te podločnosti rešil. Pa jim je gusarski poglavar še zažugal, da jih ne poklal in njihove dome požgal, bodo pa izrabili slabo priliko, da to nesrečo odvrnejo.

»To je zopet ena okolnost, ki govori nam v prilog,« pravi Mihael. »Nikakor ne trdim, da podjetje ni opasno; je opasno in še kako! Pa vendar se zdi, da smemo upati na srečen izid. Vse pa je po mojem mnenju odvisno od tega, če je Vang s svojimi ljudmi še v vasi ali ne. To moramo najprej dognati. Ali bi gospod Fo mogel priti brez ovir v vas?«

»Pravi, da bi šlo,« odvrne Čeng, ko se je z možem pogovoril. »Gusarji namreč vaščane tako globoko podcenjujejo, ker nimajo orožja, da celo straž ne postavljajo.«